

Subsidy and Innovation News, N° 196 , 9 November 2017

Newsletter for Wageningen University & Research on the EU Framework Programme for Research and Development, other international subsidies, national and regional subsidies, EU policy and national R&D and innovation programmes.

Table of Contents

Articles in Dutch are marked by the symbol δ

HORIZON 2020	3
Nieuwe serie oproepen voor Horizon 2020 van start (7 november 2017) δ	3
New EIP-AGRI brochure: Horizon 2020 - 2018 calls (31 October 2017)	3
Horizon 2020's final brainstorming act (31 October 2017)	4
FP9	7
NL industrie wil meer aandacht voor innovatie in KP9 (9 november 2017) δ	7
Strategische aanpak voor publiek-publieke partnerschappen (8 november 2017) δ	7
Meer onderzoek en innovatie nodig in toekomstig MFK (31 oktober 2017) δ	8
Other International subsidy news	9
National subsidy news	10
Op weg naar meer focus en massa in sportonderzoek (7 november 2017) δ	10
Domeinbrede vrije competitie voor de exacte en natuurwetenschappen op komst – huidige instrumenten sluiten op 1 mei 2018 (6 november 2017) δ	10
NWO gaat financieringsinstrumenten vereenvoudigen (6 november 2017) δ	11
Binnen Programma Graduate School Tuinbouw & Uitgangsmaterialen vier promotieplekken toegekend in tuinbouw (6 november 2017) δ	11
Zes toekenningen voor grensverleggend onderzoek land- en tuinbouw (6 november 2017) δ	12
Twee projecten over duurzame watertechnologie samen met Wetsus (6 november 2017) δ	13
NRO Samenhangende onderzoeksprojecten (6 november 2017) δ	13
Twee KIEM-subsidies voor consortia van academische onderzoekers en MKB (30 oktober 2017) δ	14

Regional subsidy and innovation news	15
Het Europese subsidieprogramma Interreg Vlaanderen Nederland 2014-2020 in december opnieuw opengesteld (7 november 2017)⌚	15
“Europees regionaal innovatiebeleid zet stappen vooruit maar moet en kan nog beter” (7 november 2017)⌚	15
Het wordt dringen bij het Torentje voor innovatieve regio's (2 november 2017)⌚	15
Eerste resultaten thematische tender 'Circulaire economie' (1 november 2017)⌚	17
EU R&D and innovation policy	18
LERU: Kwaliteit, impact en toegang tot onderzoeksinfrastructuren kan beter (7 november 2017)⌚	18
R&d-ondersteuning moet zich richten op middensegment van projecten (7 november 2017)⌚	18
Rapporten: Onderzoeksuitgaven EU moeten aanzienlijk omhoog (2 november 2017)⌚	19
Finland: Visie voor 2030 zet in op extra investeringen in hoger onderwijs en R&D (2 november 2017)⌚	19
Gartner Top 10 strategische technologische trends 2018 (2 november 2017)⌚	19
Investeren in O&O belangrijk voor Europese economie (30 oktober 2017)⌚	19
National R & D and innovation policy news	21
Eén minister? Hele kabinet is nodig voor een duurzame toekomst campus (7 november 2017)⌚	21
OCW gaat bezuinigen, maar niet op het primaire proces (6 november 2017)⌚	22
Unilever sneller naar campus (4 november 2017)⌚	22
Betalen andere universiteiten de overstap van Wageningen naar OCW? (2 november 2017)⌚	23
Nieuwe ministersploeg aan de slag (2 november 2017)⌚	23
Nieuwe Kennis- en Innovatieagenda voor Creatieve Industrie (2 november 2017)⌚	24
Bedrijven investeren weer meer in onderzoek en ontwikkeling (1 november 2017)⌚	24
Vreugde en wantrouwen over herrezen ministerie van Landbouw (1 november 2017)⌚	24
Kamer blijft kritisch over buitenlandse opleidingen (30 oktober 2017)⌚	25
Global innovation news	27
Wereld: Grote ondernemingen heroverwegen investeringen in R&D (9 november 2017)⌚	27
EU, US Officials Tout S&T Collaborations as Final Horizon 2020 Phase Launches (6 November 2017)	27
OESO: Digitale innovatie transformeert wetenschap (31 oktober 2017)⌚	29
Wageningen University & Research related Events	30
Events	31
Horizon 2020 Societal Challenge 2 Infoweek in Brussels 14-17 November 2017	31
EU Research and Innovation Day at COP23, Bonn 15 November 2017	31
8th International Scientific Conference 'RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges', Kaunas, Lithuania 23-24 November 2017	31
4th International Conference of JPI HDHL, Brussels 1 December 2017	32
BioTech Research & Innovation Hack 2017 - 5-6 December 2017	32
Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) Stakeholder Forum 201, The Square – Brussels 7 December 2017	32
Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing', Brussels 8 December 2017	33
6 th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers, Cologne 15-16-March 2018	33
Global Bioeconomy Summit 2018, Berlin 19-20 April 2017	34
The 26 th European Biomass Conference and Exhibition will take place in Copenhagen from 14 to 18 May 2018	34
3rd Plant Biology Europe conference, which takes place in Copenhagen, from 18 – 21 June 2018	35
XXX. INTERNATIONAL HORTICULTURAL CONGRESS, ISTANBUL, 12 - 16 AUGUST 2018	35
NEW: VENICE 2018 – 7th International Symposium on Energy from Biomass and Waste, Venice 15-18 October 2017	36
Courses and Workshops	37
Foreseen Courses EU office in 2017	37
Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017	37
Overzicht trainingen ITIS / RVO	37
Call deadlines	38
HORIZON 2020 calls	38
Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)	40
Other international calls	41
National calls	42
Regional calls	43
About the EU office	44
Contacts	44
Disclaimer	45

HORIZON 2020

Nieuwe serie oproepen voor Horizon 2020 van start (7 november 2017)

Bron: Participants EC <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/index.html>

De Europese Commissie heeft een nieuwe serie oproepen geopend voor Horizon 2020 (HORIZON), het Europese kaderprogramma voor onderzoek en innovatie.

De oproepen komen voort uit het onlangs gepubliceerde Horizon 2020-werkprogramma voor 2018 tot en met 2020. Met dit werkprogramma is in totaal €30 miljard gemoeid, verdeeld over in totaal 52 oproepen.

Op 7 november zijn de volgende calls open gegaan:

- **Excellent Science - specifieke doelstelling 2. Toekomstige en opkomende technologieën (FET):**
 - *FET Open - Novel ideas for radically new technologies (H2020-FETOPEN-2018-2020).*
- **Excellent Science - specifieke doelstelling 3. Marie Skłodowska-Curie-acties (MSCA):**
 - *European researchers' night (H2020-MSCA-NIGHT-2018).*
- **Industrial Leadership** - Innovatie in het midden- en kleinbedrijf (mkb):
 - *For a better innovation support to SMEs (H2020-INNOSUP-2018-2020);*
 - *SME instrument (H2020-EIC-SMEINST-2018-2020).*
- **Societal Challenge 1.** Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn:
 - *Better health and care, economic growth and sustainable health systems (H2020-SC1-BHC-2018-2020);*
 - *Digital transformation in health and care (H2020-SC1-DTH-2018-2020);*
 - *Trusted digital solutions and cybersecurity in health and care (H2020-SC1-FA-DTS-2018-2020).*
- **Societal Challenge 5 .** Klimaatactie, milieu, efficiënt gebruik van hulpbronnen en grondstoffen:
 - *Building a low-carbon, climate resilient future: climate action in support of the Paris agreement (H2020-LC-CLA-2018-2019-2020);*
 - *Greening the economy in line with the sustainable development goals (SDGS) (H2020-SC5-2018-2019-2020).*
- **Societal Challenge 6 .** Europa in een veranderende wereld - inclusieve, innovatieve en reflexieve samenlevingen:
 - *Governance for the future (H2020-SC6-GOVERNANCE-2018-2019-2020);*
 - *Migration (H2020-SC6-MIGRATION-2018-2019-2020);*
 - *Socioeconomic and cultural transformations in the context of the fourth industrial revolution (H2020-SC6-TRANSFORMATIONS-2018-2019-2020).*
- **Fast Track to Innovation - FTI:**
 - *Fast Track To Innovation (FTI) (H2020-EIC-FTI-2018-2020).*

Kijk voor meer informatie ook op: <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/index.html>

New EIP-AGRI brochure: Horizon 2020 - 2018 calls (31 October 2017)

Source: EIP-AGRI Newsflash: Read the updated EIP-AGRI brochure on Horizon 2020

The official Horizon 2020 Work Programme for 2018-2020 was released on Friday 27 October. The new EIP-AGRI brochure highlights all the new calls which are related to agriculture and forestry

Download the brochure <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/node/3088>

Through the Societal Challenge 2, Horizon 2020 aims to create solutions for problems which farmers and foresters currently face. It funds projects in which researchers and stakeholders build solutions together, sharing knowledge and producing results that are ready to be put into practice. The projects are actively supported by the European Innovation Partnership 'Agricultural Productivity and Sustainability' (EIP-AGRI) network. The Horizon 2020 calls are open to all organisations and individuals, including applicants from outside the EU.

Horizon 2020 also works across different areas and themes to boost innovation. This is why relevant opportunities for agriculture also appear in other parts of Horizon 2020 as well the Societal Challenge 2.

The new EIP-AGRI brochure on Horizon 2020 will help you find your way through the different calls for 2018.

Further information on Horizon 2020:

EIP-AGRI brochure 'Horizon 2020 multi-actor projects'

Many of the Horizon 2020 calls require projects to apply the “multi-actor approach” (MAA). This means that projects must focus on real problems or opportunities that farmers, foresters or others who need a solution (“end-users”) are facing. It also means that partners with complementary types of knowledge – scientific, practical and other – must join forces in the project activities from beginning to end. As a result, MAA projects are able to develop innovative solutions which are more ready to be applied in practice and cover real needs. This brochure presents the benefits of the MAA, includes some examples of existing H2020 projects and explains where to find project results.

Available in EN: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/eip-agri-brochure-horizon-2020-multi-actor>

EIP-AGRI brochure 'Thematic Networks under Horizon 2020'

Horizon 2020 thematic networks work on a specific theme. They bring people from both science and practice together to create useful, practical outputs. Thematic networks are funded through Horizon 2020 which is the European Commission's main 2014-2020 funding programme for research and innovation. Thematic networks have two main aims: collecting existing scientific knowledge and best practices which are close to being put into practice, but not yet sufficiently ready for farmers and foresters to implement; translating this knowledge into easily understandable end-user material such as short, informative recommendations and solutions (“practice abstracts”), leaflets, guidelines and audio-visual material (photos, video clips, etc.). This material should be made available beyond the lifespan of the project through the main existing dissemination channels which farmers often use, as well as through the EIP-AGRI website: www.eip-agri.eu.

Available in EN - FR - HU - SP – PT: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/eip-agri-brochure-thematic-networks-under-horizon>

Horizon 2020's final brainstorming act (31 October 2017)

Source: Website Science|Business Midweek Newsletter No 80 - Focus on Horizon 2020

Plan for the last three years of the EU R&D programme sees a tighter focus, more funding for research on security and migration, money for foreign researchers and a pledge to do more to help poorer member states develop their science base. The final €30 billion EU Horizon 2020 work programme <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-sections> includes plans to jumpstart a number of new, potentially breakthrough fields, a lighter and more focused set of objectives, with some reordering of priorities toward sensitive security and migration fields, and a broader effort to attract foreign researchers and poorer member states.

The three-year plan will conclude Horizon 2020 – one of the world's largest publicly funded research programmes and about 8 per cent of the EU budget.

The Commission laid out its ambition to go after some of the **highest-risk, highest-reward research projects**, from quantum computers and artificial intelligence, to **new energy production, conversion and storage devices**, and research into the functioning of human cells.

The 2018 - 2020 plan **includes mission-led topics that cut across programme boundaries**. These cover four political priorities: **1. a low-carbon, 2. climate resilient future; creating a circular economy; 3. digitising and transforming European industry and 4. services; and security union.**

Each of the four “*will be endowed with a substantial budget to allow for work of sufficient scale, depth and breadth*”, with the hope that this extra bit of coordination can contribute to Europe leading the world in these research areas.

The largest sum, €3.3 billion, will target low-carbon contributions to the goals of the Paris climate accord on global warming. As part of this the Commission will invest around €200 million in a search for breakthroughs in battery technologies.

Circular economy research aimed at keeping resources in use as long as possible and then recovering them for reuse, gets €941 million.

Support for digital in all its forms will substantially increase, with over €1 billion of funding. Of this €320 million will go into “*open innovation test beds*” and **€600 million for the next building blocks of the EU-wide cloud-computing network**, which proposes to join up existing and new European research infrastructures. There is also the first funding to be allocated to the Commission's billion-euro quantum computer flagship.

Money will flow to SMEs to test new applications of blockchain, the technology at the heart of digital currencies such as Bitcoin, which creates a digital ledger of transactions, agreements and contracts distributed across several, hundreds or even thousands of computers around the world.

In subsequent months, the Commission will publish invitations for researchers and entrepreneurs to compete for the money, topic by topic.

Touchy territory

Research into aspects of security, covering everything from disaster preparedness to cyber-attacks, digital security and privacy, will get over €1 billion. The majority of member states depend entirely on Horizon 2020 to cover funding for security research, the Commission says, and it represents half of overall public funding for security research in the EU.

A spate of cyberattacks, such as this year's WannaCry worm that locked up more than 200,000 computers around the world, plus growing concerns over election hacking by foreign states, has convinced the Commission of the need to increase its investment in cyber resilience.

A new European Cybersecurity Research and Competence Centre will be set up to train and recruit specialists. The centre, essentially a network of member state cyber research organisations and labs, will not launch fully until after 2020, but the Commission has proposed €50 million for a pilot.

EU research will also move squarely into one of Europe's touchiest political areas, with €111 million earmarked for research on the causes and effects of migration, and a further €139 million to be invested in research on governance issues, such as the rise of extremism in the Middle East and Balkans, the strength of democracy, and the future of the post-war order of international organisations.

More for poorer EU countries

The highest proportion of money goes to the sure-fire hits. The European Research Council, a favourite among elite scientists, will continue to support the best curiosity-driven research, the EU Research Commissioner, Carlos Moedas said last week. **ERC will award nearly €1.86 billion in 2018, while the popular joint industry-university doctoral Marie Curie programme is also renewed, with €2.9 billion until 2020.**

The new European Innovation Council will target the brilliant and underfunded, with grants for research that targets entirely new economic opportunities. Created by pulling together four highly competitive programmes, the SME Instrument, Fast Track to Innovation, FET Open and innovation prizes, the pilot will cost €2.7 billion, with the possibility of more, maybe even much more, to come in the next research programme if the scheme wins enough converts.

The Commission will also do more to help researchers from poorer EU countries, saying the persistent divide in research and innovation performance between member states is a major concern.

Three competitions aimed at boosting less-developed countries, "chairs", "twinning" and "teaming", return, and there is also a new **"widening fellowships"** scheme that will sponsor researchers willing to relocate either to the 10 member states that joined the EU after 2004, or Portugal and Luxembourg. **The widening fellowships scheme** is an indication of the pressure the EU is under to demonstrate its big outlay on research does not just benefit the richer, predominantly western countries. **The newest member states received just 4 per cent of EU research monies between 2007 and 2013,** and they are expected to demand more efforts in the next EU research programme to close the gap between their facilities and those of western scientific powerhouses.

"It is good to see an awareness of the need to address the [problem], and we also welcome the Commission's commitment to promoting more synergies between Horizon 2020 and the European Structural and Investment Funds," said Jan Palmowski, secretary-general of the Guild, a university association. But, with just one new scheme, Palmowski said, *"It's not clear to me that this is sufficient in addressing a divide that has not simply been persistent, but it has been growing under Horizon 2020."*

A problem for the Commission more generally is the low success rate of grant applications - at an average of 14 per cent. This is a marked dip compared with Framework Programme 7. *"It is important that while Horizon 2020 will continue to fund only excellent proposals, there should also be a reasonable chance of success and that researchers' time spent in preparing proposals is neither wasted effort, nor perceived as such,"* the Commission says.

Without a big new injection of cash, or a sudden fall in demand, the Commission does have the means to fix this problem, beyond *"more targeted use of two-stage calls"* and what is described as *"clearer and better-structured expected impact statements"*.

Global goals

The work programme includes detail of around 30 initiatives with a total budget of over €1 billion that aim to increase the involvement of foreign researchers during the final three years of Horizon 2020.

Foreign funding into the EU programme is drying up: the number of international grant winners has fallen to 2.2 per cent under Horizon 2020, in contrast to the preceding Framework Programme 7, where almost 5 per cent of grants went to researchers in countries outside the EU.

Existing initiatives involving foreign researchers will be scaled-up. **These include the EU-Africa partnership on food, nutrition security and sustainable agriculture; the EU-China cooperation in food, agriculture and biotechnology; and an all Atlantic Ocean research alliance.**

New areas of cooperation will include a data sharing initiative for **personalised medicine with Canada** and collaboration on **clean energy through the US Mission Innovation Initiative.**

The Commission will use grant money to attempt to defrost the current frigid relationship between Europe and Russia, by pledging money for Russian research labs and travel and subsistence costs for European researchers who want to visit them.

There will be money to develop new algorithms, software, big data analytics, and hardware, developed with Mexican and Brazilian partners who are expected to provide their own funding.

Speaking in Washington DC last week, Robert-Jan Smits, director-general for research and innovation at the Commission, said Europe and the US should cooperate on transport automation. There is a need for more research on the public perception and acceptance of automation, as well as on vehicle liability, Smits said.

NL industrie wil meer aandacht voor innovatie in KP9 (9 november 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 45

Het huidige Europese programma voor onderzoek en innovatie (Horizon 2020) en de opvolger hiervan (KP9) moeten een aantrekkelijker investeringsklimaat voor innovatie bevorderen. Dit staat in een verklaring van de Nederlandse industrie. Het statement benadrukt ook het belang van industrie voor onderzoek en innovatie.

Innovatie en industrie binnen KP9

Het onderzoeks- en innovatieprogramma na 2021 (KP9) moet, nog meer dan het huidige programma (Horizon 2020), zorgen voor een aantrekkelijk investeringsklimaat voor innovatie. Dit blijkt uit een verklaring <https://www.fme.nl/sites/default/files/documenten/statementindustryh2020kp9final.pdf> van de Nederlandse industrie over KP9. Zowel incrementele als disruptieve innovatie moeten worden gesteund en er moet geïnvesteerd worden in zowel grote als kleine bedrijven. De deelname van industrie in Horizon 2020 is teruggelopen vergeleken met eerdere Kaderprogramma's. De Nederlandse industrie vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en roept de Commissie op een minimum deelname van industrie in KP9 te garanderen.

Budget

De EU en haar lidstaten moeten meer gaan investeren in onderzoek en innovatie (O&I), zo blijkt uit de verklaring. De Nederlandse industrie spreekt daarmee haar steun uit voor de oproep van Pascal Lamy om het O&I-budget te verdubbelen. Tevens staat in het statement dat een goede ontwikkeling van de interne markt essentieel is voor innovatie en dat Horizon 2020 en KP9 de belangrijkste pijlers moeten zijn van de EU-strategie voor industriebeleid.

Context

De voorbereidingen van- en de discussies over KP9 zijn in volle gang en ook deze verklaring is gepubliceerd met het oog op deze discussie. Naar verwachting zal de Europese Commissie in de begin 2018 een publieke consultatie openen om input van belanghebbenden te verzamelen over KP9. Het voorstel voor KP9 wordt medio 2018 verwacht. Het statement is opgesteld door de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie (FME), VNO-NCW en de topsector Holland High Tech. De verklaring wordt gesteund door een twintigtal vooraanstaande innovatieve bedrijven en onderzoeksinstellingen.

Meer informatie

Persbericht FME https://www.fme.nl/nl/nieuws/nederlandse-industrie-onderstreept-belang-europese-onderzoeks-en-innovatieprogrammas?utm_source=e-mailniewsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert : Nederlandse industrie onderstreept belang Europese onderzoeks- en innovatieprogramma's
Publicatie FME <https://www.fme.nl/sites/default/files/documenten/statementindustryh2020kp9final.pdf>: Industry Statement

Strategische aanpak voor publiek-publieke partnerschappen (8 november 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 45

Er is een strategische aanpak nodig om het complexe landschap van publiek-publieke partnerschappen te versimpelen en efficiënter te maken. *Science Europe* stelt daarom voor een onderscheid te maken in grootschalige, op Europees niveau aangestuurde partnerschappen en kleinschalige partnerschappen, gedreven door lidstaten. Ook moeten de bestaande publiek-publieke partnerschappen en instrumenten worden geëvalueerd.

Een tweezijdige strategische aanpak

Een strategische aanpak voor publiek-publiek partnerschappen is nodig met een onderscheid tussen grootschalige, op Europees niveau aangestuurde partnerschappen en kleinschalige, door lidstaten gedreven, partnerschappen. Zo kan het potentieel van de partnerschappen beter worden benut. Dit staat in de *policy brief On Public-to-Public Partnerships and the Next Framework Programme for Research and Innovation* <http://www.scienceeurope.org/wp->

[content/uploads/2017/11/SE_PolicyBrief_P2P_Partnerships.pdf](http://www.scienceeurope.org/wp-content/uploads/2017/11/SE_PolicyBrief_P2P_Partnerships.pdf) van *Science Europe*. Er moeten ten eerste een aantal grootschalige partnerschappen gefinancierd worden over thematische prioriteiten met duidelijke Europese toegevoegde waarde, die van bovenaf worden besloten. Ten tweede moeten er meerdere kleinschalige partnerschappen gesubsidieerd worden. Deze partnerschappen worden geïnitieerd door lidstaten zelf en worden gekenmerkt door onderlinge concurrentie en flexibiliteit. Als deze kleinschalige partnerschappen succesvol zijn, komen ze in aanmerking om grootschalige partnerschappen te worden.

Een complex landschap

Bestaande partnerschappen en instrumenten moeten zowel kwantitatief als kwalitatief worden geëvalueerd. Op basis daarvan moet er besloten worden welke partnerschappen geschrapt of samengevoegd kunnen worden en welke kunnen blijven bestaan. Zo kan het huidige complexe landschap van instrumenten versimpeld en efficiënter worden. Hierdoor groeit de effectiviteit die publiek-publieke partnerschappen en wordt hun potentie om beter benut.

Context

Publiek-publieke partnerschappen zijn samenwerkingsprojecten tussen publieke instellingen waarbij onderzoekagenda's met elkaar worden geïntegreerd en er een gezamenlijke onderzoekagenda wordt geformuleerd. Hieronder vallen bijvoorbeeld de Joint Programming Initiatives of Artikel 185 initiatieven. De *policy brief* van *Science Europe* draagt bij aan het debat over KP9, de opvolger van Horizon 2020, en de rol van partnerschappen in het nieuwe kaderprogramma.

Meer informatie

Publicatie Science Europe: *On Public-to-Public Partnerships and the Next Framework Programme for Research and Innovation*
http://www.scienceeurope.org/wp-content/uploads/2017/11/SE_PolicyBrief_P2P_Partnerships.pdf

Meer onderzoek en innovatie nodig in toekomstig MFK (31 oktober 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 44*

De EU moet meer investeren in onderzoek en innovatie. Dit staat in een rapport over de toekomst van het meerjarig financieel kader (MFK), uitgevoerd in opdracht van het Europees Parlement. Het toekomstig MFK moet zich meer focussen op onderwerpen met Europese toegevoegde waarde.

Investeer in onderzoek en innovatie

Onderzoek en innovatie (O&I) moeten een grotere rol krijgen in het toekomstige meerjarig financieel kader (MFK). Daarnaast moet onderzoek en innovatie dat bijdraagt aan oplossingen voor maatschappelijke problemen, zoals klimaatverandering, extra gestimuleerd worden. Dit blijkt uit het rapport *The next Multiannual Financial Framework (MFF), its Structure and the Own Resources* [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA\(2017\)603800_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA(2017)603800_EN.pdf), gedaan in opdracht van het Europees Parlement. Hierin wordt aangedrongen op inhoudelijke en structurele hervorming van de meerjarige EU-begroting. Naast een verhoging van het budget voor O&I, moet de mobiliteit van studenten, leerkrachten en onderzoekers meer ondersteund worden in het toekomstige MFK.

Te weinig Europese toegevoegde waarde in huidig MFK

Het huidige budget correspondeert niet met de uitdagingen en problemen waarmee Europa op dit moment geconfronteerd wordt en de huidige investeringen hebben nauwelijks Europese toegevoegde waarde. Zo draagt bijvoorbeeld het merendeel van de landbouwsubsidie niet bij aan de transitie naar meer klimaatvriendelijke en duurzame productie. **Het rapport pleit daarom voor een verlaging van het budget voor landbouw.** Verder zouden de Europese structuurfondsen zich volgens de studie enkel moeten focussen op de minder welvarende landen. Binnen deze structuurfondsen moet er meer aandacht worden besteed aan specifieke klimaatdoelen en het vergroten van werkgelegenheid. Verder moet er meer financiering komen voor het tackelen van de immigratiecrisis.

Context

Het rapport is gedaan in opdracht van het Europees Parlement. De Europese Commissie heeft vergelijkbare ideeën voor de toekomst van het MFK gepresenteerd in haar reflectiepaper over de toekomst van EU financiën. Het voorstel van de Commissie voor het MFK na 2020 wordt verwacht in mei 2018. Daarna moet het Europees Parlement gaan beslissen over het budget. In het MFK wordt voor een periode van minimaal vijf jaar bepaald hoeveel geld de EU (per jaar) uittrekt voor de verschillende beleidsterreinen voor het aangaan van juridisch bindende verplichtingen. Het bepaalt dus hoeveel geld er naar de kennisprogramma's gaat in de toekomstige programmaperiode.

Meer informatie

Publicatie Europees Parlement [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA\(2017\)603800_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA(2017)603800_EN.pdf)
The next Multiannual Financial Framework (MFF), its Structure and the Own Resources

Other International subsidy news

National subsidy news

Op weg naar meer focus en massa in sportonderzoek (7 november 2017)

Bron: Website ZonMw actueel nieuws <https://www.zonmw.nl/nl/actueel/nieuws/detail/item/op-weg-naar-meer-focus-en-massa-in-sportonderzoek/>

In de subsidieronde van het Onderzoeksprogramma Sport en Bewegen 2017 ontving ZonMw 19 subsidieaanvragen. Samenwerkingsverbanden, zogenaamde projectconsortia, dienden voor ruim 7,6 miljoen euro aan subsidieaanvragen in. Dat is bijna 6 miljoen meer dan het beschikbare budget van 1.680.000 euro.

https://www.zonmw.nl/fileadmin/zonmw/documenten/Sport_en_Bewegen/Factsheet_aanvragen_Sport_en_Bewegen_2017_no_v_2017.pdf

Tot 5 oktober jl, konden projectconsortia van onderzoekers uit het wo en hbo met een sportorganisatie en een bedrijf, lokale of regionale overheden of maatschappelijke organisaties een subsidieaanvraag indienen. Doel van de subsidieoproep is om multidisciplinair onderzoek, waaronder data science, op het terrein van (top)sport en bewegen te versterken en het gebruik van opbrengsten (kennis en data) te stimuleren.

Per aanvraag kon maximaal 420.000 euro worden aangevraagd. De aanvragen moeten passen bij minstens één van de drie thema's uit de Kennisagenda Sport en Bewegen. De thema's zijn '**Beter presteren**', '**Een leven lang bewegen**' en '**De waarde(n) van sport**'.

Brede doelgroepen

Veel van de ingediende aanvragen zijn thema overstijgend. Zo zijn er aanvragen ingediend op het thema 'Beter Presteren' en 'Een leven lang bewegen', maar ook op de thema's 'Een leven lang bewegen' en 'De waarde(n) van sport). Ook worden veel verschillende doelgroepen bediend. Van kinderen met een chronische ziekten en mensen die weinig of niet bewegen tot ouderen. En van talentherkenning tot olympische en paralympische sporters.

Hoe verder?

De aanvragen worden de komende periode beoordeeld. Eerst is gekeken of de aanvraag compleet en volgens de regels is ingediend. Op dit moment beoordeelt een groep onafhankelijke referenten de aanvragen op kwaliteit. Alleen de allerbeste aanvragen kunnen gehonoreerd worden passend binnen het beschikbare budget.

In februari 2018 krijgen de consortia bericht over of ze wel of niet subsidie krijgen. De gehonoreerde consortia hebben een looptijd van 2 jaar en starten uiterlijk halverwege 2018.

Onderzoeksprogramma Sport en Bewegen

Doel van het Onderzoeksprogramma Sport en Bewegen is om meer focus en massa in sportonderzoek te verkrijgen. Uitgangspunt daarbij zijn de eerder genoemde drie thema's van de Nationale Kennisagenda Sport en de NWA route Sport en Bewegen. Met multidisciplinair onderzoek dat binnen deze thema's past en het benutten van data science voor sportonderzoek is het de bedoeling om de opbrengsten van de gefinancierde onderzoeksprojecten te vergroten.

Financiers zijn het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, domein Exacte en Natuurwetenschappen (NWO/ENW), het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA en NOC*NSF.

Domeinbrede vrije competitie voor de exacte en natuurwetenschappen op komst – huidige instrumenten sluiten op 1 mei 2018 (6 november 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/domeinbrede-vrije-competitie-voor-de-exacte-en-natuurwetenschappen-op-komst-%E2%80%93-huidige-instrumenten-sluiten-op-1-mei-2018.html>

Vanaf 1 augustus 2018 kunnen onderzoekers aanvragen indienen voor twee nieuwe financieringsinstrumenten van het NWO-domein Exacte en Natuurwetenschappen (ENW). Binnen de vrije competitie bestaan straks twee domeinbrede instrumenten voor vernieuwend en nieuwsgierigheidsgedreven fundamenteel onderzoek: één instrument voor kleinschalige projecten en investeringen en één voor grootschalige projecten. De huidige financieringsinstrumenten in de vrije competitie van ENW sluiten op 1 mei 2018.

Het bestuur van het NWO-domein ENW zorgt voor een overgangsregeling en zet extra middelen in om deze overgang zo goed mogelijk te begeleiden en continuïteit te borgen. Deze verandering past bij de NWO-brede vereenvoudiging van het pakket aan financieringsinstrumenten, maar geldt alleen voor ENW. De tekst van de *call for proposals* en de aanvraagformulieren voor deze nieuwe financieringsinstrumenten komen in de loop van 2018 beschikbaar via de website van NWO. Honoreringen vinden plaats vanaf 2019.

Overgang van oude naar nieuwe financieringsinstrumenten

Voor de huidige financieringsinstrumenten in de vrije competitie van **NWO-domein Exacte en Natuurwetenschappen (ENW)** bestaat een overgangsregeling. De calls voor het ALW Open Programma en de Natuurkunde Projectruimte blijven open voor doorlopend indienen tot en met **1 mei 2018**. De call voor de **CW TOP/ECHO** heropent binnenkort en **EW TOP1&2** is inmiddels alweer geopend – beide voor doorlopend indienen tot en met **1 mei 2018**.

Ook open is de **call Wetenschappelijke infrastructuur voor de astronomie, informatica en wiskunde (WI-AIW)**

<https://www.vindsubsidies.nl/News/View/Steun-voor-infrastructuur-astronomie-informatica-en-wiskunde-GRNLBP3!N33102?search=f62d7804767b447cb27d62491661da85&cip=10&bcr=MTI1MA> , voorheen bekend onder de naam

Investeringen NWO Middelgroot Exacte Wetenschappen, **met als deadline 30 januari 2018**. En tenslotte vindt er in 2018 ook nog een ronde van de Natuurkunde Vrije Programma's plaats. De precieze deadline daarvan is nog niet bekend, maar de vooraanmelding sluit niet voor eind februari 2018. Voor alle hier genoemde 'oude' financieringsinstrumenten geldt dat honoreringen nog in 2018 plaatsvinden. De teksten van de *call for proposals* voor deze instrumenten zijn reeds - of komen zo spoedig mogelijk - beschikbaar via de website van NWO.

Voor meer informatie: <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/domeinbrede-vrije-competitie-voor-de-exacte-en-natuurwetenschappen-op-komst-%E2%80%93-huidige-instrumenten-sluiten-op-1-mei-2018.html>

NWO gaat financieringsinstrumenten vereenvoudigen (6 november 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/nwo-gaat-financieringsinstrumenten-vereenvoudigen.html>

NWO implementeert in de loop van 2018 een vereenvoudigd financieringsinstrumentarium in alle domeinen. Vanaf 1 augustus 2018 kunnen onderzoekers aanvragen indienen voor de eerste calls die volgens dit nieuwe model zijn vormgegeven. De raad van bestuur van NWO beoogt hiermee meer eenduidigheid in de onderzoeksfinanciering en betere onderlinge aansluiting tussen de domeinen voor multidisciplinaire aanvragen.

Deze aanpassingen vloeien voort uit de doelstellingen voor een vernieuwd NWO om meer over disciplinaire grenzen heen te werken. De nieuwe financieringsinstrumenten van NWO zullen vooralsnog **vier categorieën omvatten**: 1. **talent**, 2. **open projectfinanciering**, 3. **open programmafinanciering**, 4. **strategische financiering**. Elke categorie bevat een beperkt aantal financieringsinstrumenten (zoals bijvoorbeeld Veni, Vidi, Vici in de categorie talent) en is opgebouwd uit modulaire bouwstenen. In de komende maanden zullen NWO en ZonMw de details uitwerken.

De domeinbesturen van SGW, TTW, ENW en het bestuur van het toekomstige domein ZonMw bepalen per financieringsinstrument uit welke modules die bestaat en welk portfolio aan instrumenten zij openstellen voor hun domein, gelet op het karakter en de behoeften van het onderzoeksveld. De vereenvoudiging binnen ZonMw betreft alleen de programma's die NWO financiert en hebben dus geen invloed op de meer thematische programma's. Wijzigingen in lopende instrumenten kondigen NWO en ZonMw tenminste zes maanden voordat de wijziging in gaat aan via hun websites.

Contact

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Annemarie Bos via a.bos@nwo.nl.

Binnen Programma Graduate School Tuinbouw & Uitgangsmaterialen vier promotieplekken toegekend in tuinbouw (6 november 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/vier-promotieplekken-toegekend-in-tuinbouw.html>

In de vijfde financieringsronde van het programma Graduate School Tuinbouw & Uitgangsmaterialen gaan vier nieuwe aio's aan de slag. Binnen dit programma kunnen excellente masterstudenten zelf, in samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven, een voorstel voor promotieonderzoek indienen. Het programma valt binnen de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. Drie van de 4 projecten zijn toegekend aan de WUR

De vier onderzoeken gaan over resistentie van tomaten tegen een specifieke bacterie, oranje petunia's, zwavelregulatie in C4 planten en richtlijnen voor het duurzaam oogsten van biomassa uit productiebos.

De beoordelingscommissie heeft 17 aanvragen beoordeeld, met vier toekenningen bedraagt het honoreringspercentage 23,5 procent:

1. **The other side of resistance: loss-of-function of susceptibility genes in tomato for resistance against *Clavibacter michiganensis* subsp. *Michiganensis*** Dr. Y. Bai, aio Eleni Koseoglou WUR

Can susceptibility be turned into resistance?

*Plant resistance is genetically controlled, mostly by dominant resistance (R) genes. However, no tomato R genes conferring complete resistance against the most important bacterial disease caused by *Clavibacter michiganensis* subsp. *michiganensis* (Cmm) have been found. A new strategy, which involves the impairment of plant susceptibility (S) genes, is becoming the trend in resistance breeding. Unfortunately, little is known about these genes for the bacterium Cmm. Therefore, this study aims at identifying and understanding the role of tomato S genes in resistance against Cmm. With better characterized S genes, breeders can use their mutant alleles to develop resistant tomato cultivars.*

2. **Oranje Boven (Orange on top): is there mutual exclusion between anthocyanins and carotenoids in petunia flowers?**

Dr. J.C. Verdonk, aio Sara Abdou WUR

Veel consumenten zijn gesteld op oranje bloemkleur. Helaas ontbreekt een mooie oranje kleur bij een aantal siergewassen, zoals petunia. In 2017 kwam aan het licht dat alle oranje petunia's op de markt GMO's zijn. In petunia komen anthocyanen (voornamelijk paars en roze pigmenten) meer voor dan carotenoiden (geel en oranje), zonder overlap. Dit kan wijzen op een mechanisme dat

overlap blokkeert. Dit project onderzoekt wat de accumulatie van carotenoïden in petunia tegengaat. Met deze kennis kunnen echt oranje petunia's worden gekweekt of je kunt het toepassen in andere siergewassen.

3. **Regulation of sulfur metabolism in C4 plants** Prof. dr. J.T.M. Elzenga, aio Ties Ausma RUG

4. **Ecological boundaries for sustainable biomass harvest in production forests**

Dr. ir. F.J. Sterck, aio Marleen Vos WUR

Ecologische draagkracht voor duurzame oogst van biomassa in productiebossen

De ecologische draagkracht van productiebossen komt in de toekomst onder druk door een toenemende vraag naar biomassa.

Verhoging van biomassa-oogst kan leiden tot nutriënten uitputting en afname in productiviteit en weerbaarheid van productiebossen. De impact van het oogsten van biomassa op het nutriëntenbudget en de productie en weerbaarheid van bossen is momenteel ongewis vanwege onvoldoende onderbouwde oogstrichtlijnen. Deze studie gaat met een experiment wetenschappelijke richtlijnen ontwikkelen middels een beslissingsondersteunend model voor het duurzaam oogsten van biomassa uit productiebos.

Zes toekenningen voor grensverleggend onderzoek land- en tuinbouw (6 november 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/zes-toekenningen-voor-grensverleggend-onderzoek-land--en-tuinbouw.html>

Het bestuur van het NWO-domein Exacte en Natuurwetenschappen heeft groen licht gegeven voor de financiering van zes nieuwe projecten in land- en tuinbouw. In de call Groen II 'Op weg naar een grensverleggende en toekomst-georiënteerde systeemverandering in land- en tuinbouw' staat onderzoek centraal dat systeemverandering in productie-ecosystemen bevordert. Vier van de 6 projecten worden door de WUR gecoördineerd.

De zes projecten, die vallen binnen de **NWO-bijdrage aan de twee topsectoren Agri&Food en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen**, gaan over weerbaarheid en herstel en over de inzet van slimme technologie. Specifiek gaan ze over microbiologische gewasverbetersaars, LED verlichting voor duurzame teelt in de tuinbouw, bodemprotozoa die plantengroei en plantengezondheid bevorderen, duurzame varkenshouderij, mengcultuur in de champignonkwekerij middels termietenonderzoek, en bloieregulatie in tulpen voor een duurzame bollenteelt.

Voor dit programma ontving NWO in maart 2017 19 voorstellen die door een internationale commissie werden beoordeeld. Het honoreringspercentage bedraagt 32 procent en de financiële bijdrage van NWO-zijde is 3,7 miljoen euro. Groen II heeft een PPS opzet met matching van ten minste één private partij.

1. **Unearthing beneficial microbe rhizosphere competence traits in vivo** Prof. dr. ir. C.M.J. Pieterse, UU

2. **LEDs make it resilient** Prof. dr. M. Dicke, WUR

De productie van gewassen in kassen is verantwoordelijk voor tien procent van de gasconsumptie in Nederland, vooral door het gebruik van natriumlampen. LED verlichting is veel energiezuiniger en heeft nog twee voordelen: lichtkleur en –sterkte zijn instelbaar en ontkoppeling is mogelijk tussen verlichting en verwarming. Daarmee kan lichtkwaliteit, net als temperatuur, precies gereguleerd worden. Zo biedt LED verlichting duurzame mogelijkheden voor sturing van de plantengroei, resistentie tegen plagen en verbetering van biologische bestrijding. Dit project onderzoekt welke combinaties van LED-verlichting en temperatuur leiden tot duurzame teelt van tuinbouwgewassen onder glas.

3. **Application of protozoa as next generation biofertilizer in sustainable agriculture** Dr. A.L.C. Jousset, UU

4. **SmartResilience: towards a sustainable, future-oriented pig production system that supports and predicts resilience and welfare in pigs** Dr. ir. J.E. Bolhuis, WUR

De huidige manier van varkens houden lijkt soms ten koste te gaan van de weerbaarheid van varkens. Huisvestingssystemen die tegemoet komen aan de gedragsbehoeften van varkens verbeteren hun algehele weerbaarheid. Dit project ontwikkelt een innovatief systeem gebaseerd op natuurlijk gedrag van varkens, en sensoren die gedrags- en gezondheidsproblemen kunnen meten en voorspellen. We vergelijken de weerbaarheid van varkens in het nieuwe en in het huidige systeem. Ook onderzoeken we in hoeverre het nieuwe systeem tegemoet komt aan maatschappelijke wensen, om zo te komen tot een duurzame varkenshouderij.

5. **Towards more resilient and versatile mushroom production by mixed cultivation** Dr. D.K. Aanen, WUR

Champignons worden gekweekt op compost van stro en paardenmest in grootschalige monoculturen. Een mengcultuur zou wenselijk zijn omdat dan resistente en/of regionale variëteiten geënt kunnen worden op een generieke 'onderstam' geselecteerd voor optimale compostafbraak. Mengcultuur wordt echter nog niet toegepast omdat bestaande variëteiten elkaar afstoten, net als bij orgaantransplantatie, wat de opbrengst sterk verlaagt. Deze consequentie van mengcultuur zien we niet alleen bij champignons, maar ook bij schimmels die termieten eveneens in monocultuur kweken. Dit project spoort genen op die de herkenings- en afstotingsreactie bij deze twee gekweekte schimmels bepalen, om op termijn mengcultuur te realiseren.

6. **Life Cycle Shortening: The key towards sustainable tulip production** Prof. dr. ir. R.G.H. Immink, WUR

De tulpenbollensector heeft voor Nederland grote economische betekenis maar een toenemende ziektedruk bedreigt de bollenteelt, met een verhoogd bestrijdingsmiddelengebruik en bijbehorende milieubelasting als gevolg. De lange levenscyclus van de tulp staat een duurzame oplossing, veredeling van multiresistente tulpenbollen tegen veelvoorkomende aandoeningen, in de weg. Dit project ontwikkelt nieuwe kennis over bloieregulatie in tulp om de levenscyclus te verkorten, zodat de bollensector zijn leidende positie kan behouden in een duurzame, groene economie

Meer informatie: <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/zes-toekenningen-voor-grensverleggend-onderzoek-land--en-tuinbouw.html>

Twee projecten over duurzame watertechnologie samen met Wetsus (6 november 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/twee-projecten-over-duurzame-watertechnologie-samen-met-wetsus.html>

Het domeinbestuur Exacte en Natuurwetenschappen heeft twee projecten goedgekeurd in de call Sustainable Water Technology. NWO en Wetsus, het onderzoeksinstituut voor duurzame watertechnologie in Leeuwarden, financieren voor een even groot gedeelte deze call.

In 2015 ondertekenden NWO en Wetsus een overeenkomst over samenwerking. Deze call valt binnen de NWO-bijdrage aan de Topsector Water. Er waren vier aanvragen. NWO draagt ruim een half miljoen euro bij aan deze twee projecten. De projecten gaan over membranen voor schoon drinkwater en zeewater ontdoen van CO₂.

1. Freestanding membranes with ordered, self aligned pores for valorization of aqueous streams and ion separations *Prof.dr. ir. D.C. Nijmeijer, TUE*
Membranen met uniforme poriën voor de productie van drinkwater en de verwijdering van zouten uit processtromen
2. *Dr. ir. D.A. Vermaas, TUD* Zeewater ontdoen van CO₂ zonder gebruik van chemicaliën

Meer informatie over projecten vind je hier: <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/twee-projecten-over-duurzame-watertechnologie-samen-met-wetsus.html>

NRO Samenhangende onderzoeksprojecten (6 november 2017)

Bron: Website NWO onze financieringsinstrumenten <https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten/samenhangende-onderzoeksprojecten.html>

Met het financieringsinstrument Samenhangende onderzoeksprojecten beoogt het NRO diepgang en samenhang in het onderwijsonderzoek mogelijk te maken. Binnen het NRO wordt onderzoek gedaan naar beleid en praktijk binnen het Nederlandse onderwijs

<https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten---call-for-proposals/Samenhangende+Onderzoeksprojecten+2018--+Call+for+Proposals.pdf> .

U kunt uitsluitend aanvragen indienen voor onderwerpen en vraagstukken binnen de zeven hoofdstukken van het NRO Onderzoeksprogramma 2016-2019:

1. *Onderwijsaanbod en curriculum*
2. *Onderwijs en technologie*
3. *De socialiserende functie van onderwijs*
4. *Professionaliseren van onderwijsprofessionals*
5. *Onderwijs en levensloop*
6. *Het onderwijsbestel en sturing van en in het onderwijs*
7. *Onderwijsvernieuwing en de rol van onderzoek*

Meer informatie

De uitgebreide beschrijving van de onderzoeksthema's treft u aan in het NRO Onderzoeksprogramma 2016-2019. Deze is beschikbaar op de website van het NRO <https://www.nro.nl/onderwijsonderzoek2016-2019/> .

Voor wie

U kunt alleen een vooraanmelding indienen als u een gepromoveerde onderzoeker bent met een vaste aanstelling aan een Nederlandse (para)universitaire instelling.

Let op! Hoofd- of medeaanvragers van wie de aanvraag in de subsidieronde Samenhangende Onderzoeksprojecten 2016-2017 zijn gehonoreerd, kunnen geen aanvraag indienen in de huidige subsidieronde Samenhangende onderzoeksprojecten 2018.

Let op! De subsidierondes voor Samenhangende onderzoeksprojecten 2018 (PROO) en Beleidsgericht Onderwijsonderzoek 2018 (ProBO) vinden tegelijk plaats. Het is niet toegestaan om in beide rondes een aanvraag in te dienen.

Wat aanvragen

U kunt subsidie aanvragen voor samenhangende onderzoeksprojecten met een **maximale looptijd van vijf jaar en tot een omvang van 600.000 euro**.

Deze financiering is bedoeld voor aanvragen voor samenhangende onderzoeksprojecten van grotere omvang waarin meerdere onderzoekers samenwerken.

Wanneer

- De sluitingsdatum voor het indienen van vooraanmeldingen is **11 januari 2018, 14:00 uur**.
- De sluitingsdatum voor het indienen van uitgewerkte voorstellen is **3 juli 2018, 14:00 uur**.

Voor meer informatie over criteria, procedures en de benodigde formulieren: <https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten/samenhangende-onderzoeksprojecten.html>

Twee KIEM-subsidies voor consortia van academische onderzoekers en MKB (30 oktober 2017)

Bron: Website NWO Actueel Nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/twee-kiem-subsidies-voor-consortia-van-academische-onderzoekers-en-mkb.html>

Prof. Roland Brock (Radboud UMC) en dr. Cristianne Rijcken (Cristal Therapeutics) gaan samen onderzoek doen naar het gebruik van nanodeeltjes om beter kanker te kunnen bestrijden. Prof. Joost Reek (UvA) werkt samen met Max Beaumont (Skytree) om op innovatieve wijze CO₂ te kunnen omzetten in brandstof met behulp van een katalysator. In KIEM projecten werken de onderzoekers en een MKB-bedrijf een aantal maanden lang samen en delen de opgedane kennis.

1. **Nanodeeltjes voor gerichte medicijnafgifte in tumoren** Prof. dr. R. Brock (Radboud UMC) en dr. C. Rijcken (Cristal Therapeutics)
2. **Van koolstofdioxide uit lucht direct naar brandstof** Prof. dr. J.N.H. Reek (UvA) and M. Beaumont, MPhys (Skytree)

Voor meer informatie over de projecten: <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/twee-kiem-subsidies-voor-consortia-van-academische-onderzoekers-en-mkb.html>

Over KIEM

KIEM staat voor 'Kennis – Innovatie Mapping' en is één van de vier publiek-private samenwerkingsvormen van het Innovatiefonds Chemie, het fonds voor publiek-private samenwerking in de chemie bij NWO.

KIEM is een subsidie voor samenwerkingsprojecten van een midden- of kleinbedrijf met één of meer kennisinstellingen en voor initiatieven van chemische start-ups.

Lees meer informatie over het Innovatiefonds Chemie <https://www.nwo.nl/onderzoek-en-resultaten/programmas/innovatiefonds+chemie>

Regional subsidy and innovation news

Het Europese subsidieprogramma Interreg Vlaanderen Nederland 2014-2020 in december opnieuw opengesteld (7 november 2017)

Bron: Website Stimulus <https://www.stimulus.nl/oproep-boost-uw-grensoverschrijdende-samenwerking/>

Naar verwachting wordt in december het Europese subsidieprogramma Interreg Vlaanderen Nederland 2014-2020 opnieuw opengesteld. U kunt dan voor de vierde keer een beroep doen op subsidie voor grensoverschrijdende projecten op het gebied van innovatie, duurzame energie, milieu en werkgelegenheid.

Boostersessie

Op vrijdag 8 en 15 december organiseren de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg in samenwerking met Stimulus Programmamanagement acht boostersessies om u te helpen bij de voorbereiding en uitwerking van uw project.

Tijdens een boostersessie van anderhalf uur werken we met u aan uw projectplan zodat uw project inhoudelijk aansluit op het programma van Interreg Vlaanderen Nederland. Zoekt u partners voor uw project? Ook daar kunnen de projectadviseurs mee helpen. Aan het einde van boostersessie bent u een stap dichterbij het aanvragen van de subsidie.

Voor wie?

De boostersessies zijn voor bedrijven en organisaties in Zuid-Nederland die een concreet projectplan hebben.

Datum en locatie

- Anderhalf uur durende boostersessie tussen 09.30-17.00 op vrijdag 8 en 15 december
- Locatie: PSV stadion, Frederiklaan 10a in Eindhoven

Inschrijven

Inschrijven kan tot vrijdag 24 november 17.00 via communicatie@stimulus.nl. We hebben een beperkt aantal plaatsen voor de boostersessies. Daarom vragen we u om dit inschrijfformulier <https://www.stimulus.nl/wp-content/uploads/2017/11/inschrijfformulier-Interreg-VL-NL-boostersessie-dec.-2017.docx> in te vullen en mee te sturen met de inschrijving. Op basis van het ingevulde inschrijfformulier selecteren de projectadviseurs de projecten die in aanmerking komen voor de boostersessie. Indien u bij de selectie zit, wordt u ingedeeld op 8 of 15 december. Reserveer deze data alvast in uw agenda.

Interreg Vlaanderen Nederland 2014-2020

Interreg Vlaanderen – Nederland is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Vlaanderen, Nederland en de 8 provincies in de grensstreek. Interreg Vlaanderen-Nederland subsidieert grensoverschrijdende projecten voor slimme, groene en inclusieve groei. Voor meer informatie over het programma kijkt u op www.grensregio.eu. U kunt ook contact opnemen met één van ons.

“Europees regionaal innovatiebeleid zet stappen vooruit maar moet en kan nog beter” (7 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 9 november 2017

De Europese programma's ter stimulering van regionale innovatie (RTP, RITTS, RIS en S3) hebben veel opgeleverd. Die conclusie trekt Jean Severijns (provincie Limburg) uit de 70 essays die hij verzamelde over verleden, heden en toekomst van het regionale innovatie- en onderzoeksbeleid in Europa. Hij constateert echter ook dat er nog grote onopgeloste vraagstukken zijn, zoals de botsing tussen top-down- en bottom-up benaderingen. De problemen zijn, volgens hem, op te lossen als alle stakeholders zich daarvoor gezamenlijk inzetten.

Publicatie Severijns (pdf): <http://www.urenio.org/wp-content/uploads/2017/11/2017-%CE%92o%CE%BFk-Jean-Severijns-high-res.pdf>

Het wordt dringen bij het Torentje voor innovatieve regio's (2 november 2017)

Bron: Financieele Dagblad 2 november 2017

Na ruim zeven jaar heeft Rutte III weer oog voor de regio als aanjagers van innovatie. Dit tot tevredenheid van experts, die regio's zien als bepalend voor de internationale concurrentiepositie van Nederland.

Na het lezen van het regeerakkoord, kan Erik Stam maar één conclusie trekken. 'De regio doet er weer toe', zegt de hoogleraar economie aan de Universiteit Utrecht. Rutte III behoudt de zogeheten topsectoren, maar wil ook 'regionale kansen' benutten door 'deals' te sluiten met provincies en gemeenten.

Een voorproefje van wat dat inhoudt, was al voor het aantreden van het kabinet te zien. Meer dan veertig partijen, van overheid tot bedrijf, beloofden in juli om de economie van Noordoost-Friesland in negen jaar tijd met €400 mln te laten groeien. Bijvoorbeeld door het onderwijs beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt en mkb-bedrijven beter te laten samenwerken met onderzoekers. Wat het kabinet precies voor ogen heeft met de nieuwe deals, is nog onbekend. **Het regeerakkoord noemt expliciet FoodValley, acht samenwerkende gemeenten in de Gelderse Vallei, als een van de regio's die op steun kunnen rekenen. De regio Eindhoven ('Brainport') is een andere.** De belofte sluit aan bij een pleidooi in het verkiezingsprogramma van D66 voor regionale initiatieven, iets waar ChristenUnie en CDA zich bij aansloten.

Actieve overheid is cruciaal

De hernieuwde aandacht voor de regio is hard nodig, zegt onderzoeker Otto Raspe van het Planbureau voor de Leefomgeving. Onderzoek dat het planbureau in november zal presenteren toont voor het eerst empirisch aan dat steden en regio's de spil zijn van de economische groei van een land. De studie naar 800 regio's in Europa laat ook zien dat overheden cruciaal zijn. Raspe: *'Economisten redeneren dat bedrijven voor innovatie en economische groei zorgen. Wij laten zien dat actieve overheden bepalend zijn.'* Zo beschikken economisch succesvolle regio's allemaal over een grote stad, een goed opgeleide beroepsbevolking, goede leefomgeving en bereikbaarheid. En in de zes succesvolle regio's die Raspe nader heeft onderzocht, zoals München en Brainport, zijn concrete innovatiedoelen al tientallen jaren leidend voor het beleid, van arbeidsmarkt en stedelijke planning tot het aanbod van woningen en cultuur.

De conclusie van Raspe is helder: Den Haag kan niet meer om regio's en steden heen. Hoogleraar Stam is het met Raspe eens. Stam ziet steeds meer regionale initiatieven van provincies, gemeenten en 'economic boards' waar overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken aan een economische strategie of maatschappelijke thema's. Stam: *'Regio's beseffen dat ze misschien wel effectiever zijn dan nationale overheden.'*

'Regio's zijn met een schoonheidswedstrijd bezig'

Dat Rutte III deals wil sluiten met de regio, is volgens de twee wetenschappers een goede eerste stap. Want hoe vooruitstrevend sommige regio's ook zijn, zonder het Rijk kunnen zij de ambities niet realiseren. Stam: *'Het klinkt wel proactief als een economic board in een regio zegt dat ze de economische groei in vier jaar tijd willen verdubbelen, maar dan rekenen ze zichzelf als beleidsmakers iets te veel invloed toe.'*

Lobby

In afwachting van concrete maatregelen en geld, proberen regio's zichzelf zo goed mogelijk in Den Haag te profileren, merkt Stam. *'Regio's zijn met een schoonheidswedstrijd bezig.'* Bedrijven en overheden in de regio Eindhoven proberen politici bijvoorbeeld al maanden warm te maken voor een investering ruim €10 mrd in 'de krachtige economische motor van Nederland' <https://www.brainport.nl/over-brainport/actieagenda>. De noordelijke provincies op hun beurt presenteren zichzelf als 'de nieuwe economie van Nederland' <http://www.snn.eu/actueel/persberichten/noorden-krachtige-partner-bij-waarmaken-ambities-kabinet/> en nieuwe mainport.

Aan Den Haag de taak om de 'hijgere lobby' te doorbreken, zegt Raspe van het Planbureau. *'Het Rijk moet beoordelen of de claims uit de regio zinnig en relevant zijn. Op welke plek rendeert een euro het beste?'* Het Rijk is volgens Raspe zo lang afwezig geweest in de regio, dat beleidsmakers en politici de claims en projecten niet goed kunnen beoordelen. Ook leren beleidsmakers nauwelijks van eerder beleid, constateert Stam. *'Overheden zijn zelf ook niet heel open over wat niet succesvol is. Maar als er geld voor de regio komt, wil je wel de beste resultaten.'*

Bovendien is het de vraag wat de gevolgen voor Nederland als geheel zijn als Rutte III er bijvoorbeeld voor kiest om meer geld in Brainport te investeren. Stam: *'Rotterdam en Utrecht willen ook meer geld voor voorzieningen. Waarom zou Eindhoven prioriteit hebben boven andere regio's die ook belangrijk zijn voor Nederland?'*

'Heel Nederland profiteert'

Edgar van Leest, manager strategie en *public affairs* bij Brainport Development, zet daar de kanttekening bij dat héél Nederland profiteert van extra investeringen in de hightechindustrie in Eindhoven. Zo zitten de toeleveranciers van ASML door heel het land. *'En door te investeren in een sleuteltechnologie zoals fotonica kan de industrie op internationaal niveau het verschil maken. Daar creëren we banen mee.'* In vergelijking met andere regio's is Brainport volgens Van Leest ook beter in staat om kennis om te zetten in technische producten en diensten.

Hoogleraar Stam trekt een andere conclusie. *'Er is geen bewijs dat een euro publiek geld in Brabant meer rendeert dan in Amsterdam.'* Raspe adviseert het Rijk om niet alleen met Brainport en FoodValley zaken te doen, maar om met alle veertig regio's in Nederland een strategie op maat te ontwikkelen. Dit is volgens de onderzoeker cruciaal om concurrerend te blijven. Raspe: *'Bedrijven concurreren niet tussen landen, maar tussen regio's.'*

Zonder schaal geen succes

Nederland barst van de initiatieven die Nederland of een bepaalde regio als 'innovatiehotspot' op de kaart willen zetten. Bij de laatste inventarisatie van het FD in 2016 stond de teller op 293.

Wie succesvol wil zijn, heeft massa nodig, zegt Otto Raspe van het Planbureau van de Leefomgeving. Dit geldt niet alleen voor valley's en innovatieclusters, maar ook voor de twintig 'economic boards' waar ondernemers, onderzoekers en beleidsmakers samenwerken. *'Brainport en de Economic Board in Amsterdam trekken veel innovaties los, maar dat wil niet zeggen dat je overal een board op moet richten. Dat lijkt nu wel te gebeuren. Zo hebben Amsterdam, Utrecht en Almere een eigen board. Waarom is er niet een gezamenlijk initiatief voor de regio?'*

Institutionele beleggers kwamen onlangs met een eigenzinnige oplossing voor de versnippering. Zij presenteren Nederland in het buitenland voortaan als TrisateCity, één stedelijk netwerk aangevuld met een aantal aangrenzende stedelijke gebieden in België en Duitsland. De initiatiefnemers storen zich aan de concurrentie tussen Nederlandse regio's in het buitenland, zo zei Guido Verhoef, directeur vastgoed bij PGGM, eerder tegen het FD. *'We slaan op dit moment in het buitenland een modderfiguur.'*

Eerste resultaten thematische tender 'Circulaire economie' (1 november 2017)

Bron: Website OP-OOST <http://www.op-oost.eu/Actueel/Nieuwsberichten/Eerste-resultaten-thematische-tender-Circulaire-economie.html>

De regeling Grote R&D-samenwerkings-projecten (3.3) was van 15 april t/m 20 juni 2017 opengesteld voor aanvragen rondom het thema Circulaire economie.

Ondernemers worden hierbij gestimuleerd tot het ontwikkelen van innovaties waarbij het hergebruik van producten en grondstoffen centraal staat en waarin afval en schadelijke uitstoot naar bodem, water en lucht zo veel mogelijk worden voorkómen. **Er zijn twaalf aanvragen ingediend. Twee projecten kunnen nu van start, waar onder 1 met Wageningen Universiteit, vier aanvragen zijn nog in behandeling.**

Medicijnresten uit afvalwater ziekenhuizen

Het consortium Nijhuis Water Technology (Doetinchem), Van Remmen UV Techniek B.V. (Wijhe), Waterschap Rijn en IJssel (Doetinchem), en Stichting Ziekenhuisvoorzieningen Oost-Achterhoek (Winterswijk) ontvangt een subsidiebedrag van € 275.948. De totale kosten bedragen € 571.454.

Hergebruik houten kozijnen

Binnen het project Circulaire Kozijn wordt een duurzaam kozijn ontwikkeld waarbij hergebruik en behoud van houtproducten en -grondstoffen centraal staan. Houten kozijnen verliezen hun waarde en kwaliteit onder invloed van temperatuur(schommelingen), licht, vocht, wind, regen, hagel en vervuiling. In dit project worden technieken ontwikkeld waardoor het hout lang de kwaliteit behoudt en er minder schadelijke stoffen vrijkomen en er minder schaarse grondstoffen zoals aluminium benodigd zijn. Bijkomend voordeel is dat er minder onderhoud nodig is.

Het consortium Timmerfabriek Webo B.V. (Rijssen), Teknos Drywood B.V. (Enschede), Kreunen Kunststoffen B.V. (Lochem)

Wageningen University (Wageningen), Saxion (Enschede) en SHR (Wageningen) ontvangt een subsidiebedrag van € 738.647.

De totale kosten bedragen € 1.543.109.

EU R&D and innovation policy

LERU: Kwaliteit, impact en toegang tot onderzoeksinfrastructuren kan beter (7 november 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 45

Europese onderzoeksinfrastructuren moeten duurzamer worden om hun wetenschappelijk potentieel optimaal te benutten en zo het Europese concurrentievermogen te vergroten. Dit stelt *The League of European Research Universities* (LERU) in een rapport. In het rapport presenteert LERU vier gouden principes die universiteiten en beleidsmakers moeten helpen om de kwaliteit, impact en de toegang tot onderzoeksinfrastructuren te verbeteren.

Onderzoeksinfrastructuren duurzamer en efficiënter

De huidige EU-strategieën om onderzoeksinfrastructuren te verbeteren, dragen onvoldoende bij aan het verzekeren van de duurzaamheid en effectiviteit van middelgrote onderzoeksinfrastructuren op lange termijn. Dit stelt *The League of European Research Universities* (LERU) in haar publicatie "*Four Golden Principles for Enhancing the Quality, Access and Impact of Research Infrastructures*" http://www.leru.org/files/publications/LERU_Note_-_Golden_Principles.pdf". LERU heeft daarom vier gouden principes opgesteld voor middelgrote onderzoeksinfrastructuren. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat de toegang tot middelgrote onderzoeksinfrastructuren beter georganiseerd is, waardoor er ook beter bijgedragen kan worden aan de Europese *Open Science*-agenda.

De gouden principes voor duurzame onderzoeksinfrastructuren

De opbrengst van investeringen in de onderzoeksinfrastructuren kan worden vergroot door het stimuleren van hergebruik van data en het versterken van de interoperabiliteit van de onderzoeksresultaten tussen verschillende disciplines. Het implementeren van het FAIR (*Findable, Accessible, Interoperable and Reusable*) databeleid in onderzoeksinfrastructuren is daarom één van deze gouden principes. Ook vindt LERU dat online-informatie over onderzoeksinfrastructuren, zoals bijvoorbeeld over de verbonden organisaties, duidelijk en controleerbaar moet zijn. Verder moeten onderzoeksinfrastructuren goed ingebed zijn in onderzoeksinstituten zonder winst oogmerk en moeten deze instellingen de financiële en operationele verantwoordelijkheid hierover op zich nemen. Tot slot moet de wetenschappelijke en operationele kwaliteit van onderzoeksinfrastructuren gegarandeerd worden door bijvoorbeeld herhaaldelijk evaluaties uit te voeren en een onafhankelijk adviesbestuur aan te stellen.

Acties op basis van de vier principes

Universiteiten en onderzoeksinstituten kunnen de vier principes als leidraad gebruiken voor het openstellen van onderzoeksinfrastructuren en voor het verbeteren van hun samenwerking. Om het implementeren van de vier fundamentele principes te vergemakkelijken, stelt LERU voor dat er een gestandaardiseerde checklist komt. Europese instellingen en nationale overheden kunnen deze checklist ook gebruiken voor het subsidiëren en stimuleren van open en duurzame onderzoeksinfrastructuren.

Context

Onderzoeksinfrastructuren zijn faciliteiten, middelen en verwante diensten die door de wetenschappelijke gemeenschap worden gebruikt om hoogstaand onderzoek te verrichten, variërend van sociale wetenschappen tot astronomie en nanotechnologie. De Europese Commissie presenteerde ook haar ideeën voor een actieplan ter verbetering van onderzoeksinfrastructuren. *The League of European Research Universities* is een internationaal netwerk van 23 Europese universiteiten met een focus op fundamenteel onderzoek. De Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden en Universiteit Utrecht zijn lid van LERU.

Meer informatie

Publicatie LERU: *Four Golden Principles for Enhancing the Quality, Access and Impact of Research Infrastructures* http://www.leru.org/files/publications/LERU_Note_-_Golden_Principles.pdf

R&D-ondersteuning moet zich richten op middensegment van projecten (7 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 9 november 2017

Ondersteuning en financiering van R&D moet zich richten op het middensegment, van projecten. Projecten met een laag risico worden immers wel gefinancierd door de markt. Projecten met een hoog risico leveren waarschijnlijk niet voldoende sociaal rendement op om steun te rechtvaardigen. De ondersteuning zou bovendien moeten verschillen per technologiegebied en tussen geïndustrialiseerde en opkomende landen, aldus een onderzoek dat wordt beschreven op de website Vox van het *Centre for Economic Policy Research*.

Artikel Vox http://voxeu.org/article/government-financing-rd?utm_source=emailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

“Vergeet het VK. Als het gaat om onderzoeksexcellentie presteert Nederland het best” (7 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 9 november 2017

Dit is de kop boven een artikel van Times Higher Education (THE) dat cijfers over de onderzoeksefficiëntie van landen omrekende naar onderzoeksefficiëntie per aantal onderzoekers in een land. Dan staat Nederland opeens op nummer 1, op ruime afstand gevolgd door andere landen. De cijfers zijn gebaseerd op citatie-impact en onderzoeksproductiviteit.

Nieuwsbericht Trouw <https://www.trouw.nl/samenleving/nederlandse-universiteiten-zijn-buitengewoon-efficient~a162fd0f/>

Artikel THE <https://www.timeshighereducation.com/data-bites/data-bite-who-punches-above-their-weight-research-prowess>

Rapporten: Onderzoeksuitgaven EU moeten aanzienlijk omhoog (2 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 2 november 2017

De EU-uitgaven voor onderzoek moeten na 2020 aanzienlijk worden verhoogd, stelt een briefing aan het Europees Parlement die is opgesteld door het Oostenrijkse instituut voor economisch onderzoek (IWF). Onderzoek is economisch van groot belang en Europese samenwerking op dit terrein heeft meerwaarde. Dat geldt, volgens het rapport, veel minder voor het Europese landbouwbeleid. Ook een publicatie van het Policy Department for Budgetary Affairs (PDBA) van de Europese Commissie wijst op de noodzaak van hogere investeringen in onderzoek en innovatie.

Nieuwsbericht Science|Business <https://sciencebusiness.net/news/eu-research-spending-should-be-significantly-increased-report-parliament-says>

Rapport IWF (pdf) [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA\(2017\)603800_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA(2017)603800_EN.pdf)

Rapport PDBA(pdf) [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA\(2017\)603800_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603800/IPOL_IDA(2017)603800_EN.pdf)

Finland: Visie voor 2030 zet in op extra investeringen in hoger onderwijs en R&D (2 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 2 november 2017

De Finse regering heeft haar visie gepubliceerd op hoger onderwijs en onderzoek in 2030. In dat jaar moet ten minste 50% van de jongvolwassenen een tertiaire graad hebben behaald in het hoger onderwijs. **De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling worden verhoogd tot 4% van het bbp. (Noot PJ: nu de NL overheid ook nog...)**

Bericht University World News http://www.universityworldnews.com/article.php?story=2017102709445683&utm_source=emailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

Gartner Top 10 strategische technologische trends 2018 (2 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 2 november 2017

Elk jaar publiceert onderzoeksbureau Gartner in oktober zijn top 10 van strategische technologische trends voor het volgende jaar. Dit jaar voorspelt het bureau dat alle trends samen gaan leiden tot de totale 'intelligent digital mesh': AI en machine learning doen overall hun intrede, de digitale en fysieke wereld integreren, en er ontstaat een almaar uitdijend net van verbindingen tussen mensen, organisaties en bedrijven dat niemand meer kan overzien. Een artikel van the Financial Times (FT) vraagt zich af of we zo'n toekomst wel willen. Een artikel van Information Age noemt zo'n toekomst "een geluk bij een ongeluk". Een rapport van McKinsey laat zien dat bedrijven die meegaan in deze ontwikkeling een nu al bijna onoverbrugbare voorsprong nemen op de achterblijvers.

Artikel The Next Silicon Valley <http://www.thenextsiliconvalley.com/2017/10/28/3931-top-10-strategic-technology-trends-2018-will-be-based-on-intelligent-digital-mesh/>

Artikel Gartner <https://www.gartner.com/smarterwithgartner/gartners-top-10-technology-trends-2017/>

Artikel FT <https://www.ft.com/content/4c89d6cc-b90c-11e7-9bfb-4a9c83ffa852>

Artikel Information Age <http://www.information-age.com/ai-taking-jobs-blessing-disguise-123469305/>

Rapport McKinsey <https://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/how-digital-reinventors-are-pulling-away-from-the-pack>

Investeren in O&O belangrijk voor Europese economie (30 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 44

Investeren in onderzoek en ontwikkeling spelen een belangrijke rol bij het creëren van waarde voor bedrijven en economieën. Dit blijkt uit een rapport van de Europese Commissie waarin barrières en drijfveren van investeringen in de EU geanalyseerd worden.

Investeren in O&O erg waardevol

Investeren in onderzoek en ontwikkeling (O&O) zijn belangrijk voor waardecreatie voor bedrijven en de economie en deze investeringen zorgen voor betere weerstand in tijden van crisis. Dit blijkt uit een rapport van de Europese Commissie: *Investment in the EU member states* https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/ip062_en.pdf. De investeringen in O&O dragen bij aan de groei van productiviteit. Andere investeringen in kennisontwikkeling, zoals in het opbouwen van vaardigheden, en investeringen in training, ICT en intellectueel eigendom, spelen ook een belangrijke rol in het creëren van waarde voor bedrijven en economieën.

Te weinig investeringen

Er wordt echter nog wel te weinig geïnvesteerd in O&O. Europa loopt, onder andere in vergelijking met de Verenigde Staten, achter op het gebied van private investeringen in O&O. Het rapport noemt enkele barrières die hier mogelijk aan bijdragen, zoals het ontbreken van de juiste regelgeving en onvoldoende aanbod van mensen met de juiste vaardigheden. Een toename in investeringen in O&O, onder andere in Nederland, heeft echter een positief effect op de hoogte van andere investeringen.

Context

Investeren in O&O wordt onder andere gestimuleerd door het investeringsplan voor Europa (ook wel het investeringsplan van Juncker). Het investeringsplan heeft als doel om achterblijvende investeringen in de EU en toegenomen overheidsschulden aan te pakken. Het **Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI)**, als onderdeel van het investeringsplan van Juncker, heeft als een van haar pijlers het wegnemen van eerder genoemde bureaucratie en knelpunten. Voor de periode 2015-2017 is voor EFSI een bedrag van 21 miljard euro vrijgemaakt dat moet resulteren in meer dan 300 miljard euro aan investeringen. In september 2017 zijn het Europees Parlement en de lidstaten akkoord gegaan met een voorstel om EFSI te verlengen <https://www.neth-er.eu/nl/nieuws/EP-en-lidstaten-akkoord-met-voorstel-EFSI-20-0> tot 2020.

Meer informatie

Rapport Europese Commissie https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/ip062_en.pdf : *Investment in the EU Member States*

National R& D and innovation policy news

Eén minister? Hele kabinet is nodig voor een duurzame toekomst campus (7 november 2017)

Bron: *Financieele Dagblad 7 november 2017*

De plannen van de coalitie zijn bekend en het kabinet is geïnstalleerd. De 24 vrouwen en mannen kunnen aan de slag. Vooral het klimaatbeleid wordt een uitdaging. De combinatie van Economische Zaken en Klimaat is alvast een goede stap. Maar om van Nederland een klimaatneutrale, circulaire en inclusieve economie te maken is méér nodig. Dit vergt nieuw leiderschap van het hele kabinet.

De minister van Economische Zaken en Klimaat krijgt de opdracht om een klimaatwet en een breed klimaatakkoord te smeden. Het doel voor 2030, 49% CO₂-reductie ten opzichte van 1990, is eigenlijk een tussendoel. Nederland moet structurele veranderingen doorvoeren. Het gaat daarbij om veel meer dan 'zo goedkoop mogelijke' klimaat-maatregelen uitvoeren, subsidies uitdelen en tonnen CO₂ tellen. Het vergt een paradigmashift in ons economisch denken en handelen. Een nieuw fundament is een kabinetsbrede opgave en gaat alle ministeries aan. Het vergt een combinatie van brede samenwerking en het stellen van nieuwe regels, randvoorwaarden en prikkels.

Door de economie te sturen op basis van maatschappelijke toegevoegde waarde kan de overheid de klimaatdoelen halen. De uitstoot van broeikasgassen en andere negatieve effecten van ondernemingen worden hierdoor niet langer geaccepteerd. Ook wordt de omslag naar schoon en sociaal produceren en consumeren versneld. Bedrijven worden geprikkeld korte termijn winstdenken te vervangen door maatschappelijke waarde voor klanten, samenleving én komende generaties.

Het nieuwe klimaatbeleid vergt een paradigmaverandering in ons economisch denken en handelen

Om deze omslag te bereiken moet de overheid samen optrekken met vernieuwers in bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties. Zij nemen vaak al het voortouw en zijn bezig met waardegericht ondernemen, dat veel verder gaat dan transparantie, goede projecten, filantropie of duurzaam bezig zijn voor de Bühne of wet- en regelgeving. Het gaat om betekenisvol ondernemerschap dat in werkelijke behoeften voorziet, bijdraagt aan maatschappelijke doelen met aantoonbaar positieve impact én waarmee geld wordt verdiend. Omdat het leidt tot een betere concurrentiepositie én omdat consumenten en medewerkers erom vragen.

De minister moet de spil zijn in het kabinet om tot structurele duurzame veranderingen te komen. Hij zal zijn collega's daarbij hard nodig hebben, omdat het alle beleidsterreinen raakt. Zo vraagt de inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt om maatregelen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Onderwijs. Maatregelen tegen vervuiling moeten komen van Milieu, Landbouw en Economische Zaken, en prikkels voor circulariteit en klimaatneutraliteit van Financiën en Binnenlandse Zaken (fiscaliteit en duurzaam inkopen).

Dit vraagt om nieuw leiderschap.

Leiders in deze nieuwe economie laten zich steeds meer zien. Zij kenmerken zich door hun open houding en aanpassingsvermogen. Zij worden gedreven door gezamenlijke waarden, vastberaden om resultaten te boeken, maar flexibel ten aanzien van de weg ernaartoe. Ze inspireren, verbinden en zorgen dat anderen kunnen meebewegen. Ze stimuleren innovatie, samenwerken en omdenken. Ze sturen voorwaarts waar nodig en blijven alert op nieuwe kansen.

Overheid en bedrijfsleven moeten afspraken maken. Een klimaatneutrale schone industrie die toekomst heeft en werkgelegenheid biedt, is bijvoorbeeld op termijn haalbaar met een collectief plan voor industriebrede investeringen in de ontwikkeling van waterstof (goedkoper), gebiedsgerichte infrastructuur, elektrificatie, wind-op-zee, nieuwe productieprocessen en in (om)scholing van werknemers. Het is een totaalpakket met vele eigenaren.

Het moet in het nieuwe klimaatbeleid dus niet gaan om het top-down lineair uitvoeren van een plan naar 2021 of 2030, of traditioneel overheidssturen door middel van nieuwe regelgeving. Het moet draaien om het meenemen van Nederland in het maken van een enorme omslag. Dat vergt verbinding met koplopers, ambitieuze medestanders, uitvinders, aanjagers en goede initiatieven. Dit ligt niet alleen op het bordje van minister Wiebes, het kan alleen slagen als het hele kabinet leiderschap toont.

OCW gaat bezuinigen, maar niet op het primaire proces (6 november 2017)

Bron: Website ScienceGuide <http://www.scienceguide.nl/201711/ocw-gaat-bezuinigen,-maar-niet-op-het-primaire-proces.aspx>

De aangekondigde bezuinigingen van Rutte III op het onderwijs worden verspreid over de hele onderwijs- en onderzoeksbegroting. Voor het hbo en wo geldt dat er vanaf volgend jaar enkele miljoenen bezuinigd moet worden, maar vanaf 2019 loopt dit snel op tot circa €50 miljoen in 2022.

Veel koepelorganisaties roerden zich na de presentatie van Rutte III <https://www.vo-raad.nl/nieuws/rutte-iii-doet-geen-boter-bij-de-vis>, omdat niet duidelijk werd hoe deze bezuiniging precies zou worden ingevuld. Met een nota van wijzigingen <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=823c0c8d-ab2d-42ee-9b6d-0fd968d54448&title=Tweede%20nota%20van%20wijziging.docx> op de begroting die nog door het vorige kabinet is ingediend wordt dit helder. **De bezuiniging wordt verspreid over het hele onderwijs en wetenschapsbudget.**

De minister benadrukt wel dat de mensen op de werkvloer niet veel zullen merken van deze bezuiniging. *“Het streven is om bij de invulling van de besparingen over en binnen alle onderwijssectoren (inclusief onderzoek), het primaire proces zo veel mogelijk te ontzien. Bij het invullen van de maatregel worden alle onderwijssectoren (inclusief onderzoek) betrokken.”*

Eenmalige compensatie

De bezuinigingen lopen de komende jaren voorzichtig op, vanaf volgend jaar wordt er €1,9 miljoen bezuinigd in het hbo oplopend naar €17 miljoen in 2022. **Voor het WO is dit €2,8 miljoen oplopend naar €26 mln. in 2022.** Ook op de begroting voor het wetenschapsbeleid wordt er gekort, **€0,6 miljoen in 2018 oplopend naar €5,8 miljoen in 2022.** Bij elkaar dus circa €50 miljoen. De reden dat de bezuinigingen in 2018 nog meevallen is omdat Dijsselbloem de tekorten op de OCW-begroting voor de helft gecompenseerd heeft voor 2018. Deze compensatie is echter eenmalig.

Ook wordt duidelijk hoeveel het verlagen van het collegegeld in het eerste jaar gaat kosten. Rutte III heeft deze maatregel uitgebreid voor de pabo naar twee jaar. Het wordt niet precies duidelijk wat de oorzaak hiervan is maar vanaf volgend jaar kost deze maatregel €70 mln. De volgende jaren is dat bedrag verhoogd naar €163 miljoen. Voor de universiteiten loopt dit bedrag langzaam op omdat daar nog een groei van de instroom wordt verwacht.

Afspraken over rolverdeling bij groen onderwijs

In de nota van wijzigingen is ook al de overheveling van het groen onderwijs van EZ naar OCW opgenomen. **Daar is zo'n €300 mln. mee gemeoid waarvan €200 mln. voor rekening komt van de Universiteit Wageningen. Het bedrag van de WUR loopt over de jaren ook langzaam op omdat ook hier een toename van de studentenaantallen wordt verwacht.** In deze overheveling van EZ kunnen nog wijzigingen worden aangebracht. Tussen het nieuwe ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en OCW moeten namelijk nog afspraken worden gemaakt over de exacte rolverdeling in de nieuwe samenwerking.

Wat opvalt in deze begroting is dat **er nog geen geld gereserveerd is voor de intensivering van het fundamenteel en toegepast onderzoek van Rutte III.** In het regeerakkoord werd een investering van €225 miljoen aangekondigd. Deze intensivering is nog niet verwerkt in de begroting voor de aankomende kabinetsperiode. Ook de andere intensiveringen op de OCW-begroting in het po en vmbo zijn nog niet verwerkt.

Unilever sneller naar campus (4 november 2017)

Bron: De Gelderlander 4 november 2017

Unilever wil haar nieuwe Global Foods Innovation Centre op de Wageningen Campus eerder openen dan volgens plan in 2019. „Het moet sneller, we mikken op eind 2018”, zei de hoogste baas, CEO Paul Polman, gisterochtend bij de officiële bouwstart van het onderzoekscentrum.

Hij heeft daarvoor twee redenen: *„Een mondiale, want de groeiende wereldbevolking wacht met smart op innovatieve en duurzame oplossingen voor voeding. En die moeten uit Wageningen komen. Unilever wil daar graag aan bijdragen.”* Maar er is ook een lokale reden voor de haast: *„Volgend jaar viert Wageningen Universiteit het 100-jarig bestaan. Daar willen wij graag deel van uitmaken en een toekomstgerichte bijdrage aan leveren.”*

Polman hield voor een volgepakt Plus Ultra een toespraak over de redenen waarom hij er zo aan hecht om zijn onderzoekscentrum in Wageningen te vestigen. Alle kennis is nodig en moet worden gebundeld om de grote wereldproblemen, qua voeding en

duurzaamheid, aan te pakken. Dat kan het best in Wageningen, zei hij: „Het valt toch niet te rijmen dat velen een onzichtbare God aanbidden, terwijl we de zichtbare wereld die hij volgens velen heeft gemaakt aan het vernielen zijn." Dat naar Wageningen wordt gekeken, beaamden Louise Fresco, voorzitter van de Raad van Bestuur van Wageningen UR en haar voorganger Aalt Dijkhuizen. De laatste had een reis naar China, als voorzitter van de Topsector Agri en Food, uitgesteld omdat hij grote waarde hecht aan de verdere uitbouw 'van de mondiale nummer 1 als kenniscentrum voor agri en food, Wageningen dus'. Ook Maarten Camps, de hoogste ambtenaar van het Ministerie van Economische Zaken, onderstreepte het belang van Wageningen. „Waar we ook komen, van Shanghai tot Eritrea, van Colombia tot New York, iedereen kijkt voor voedselvraagstukken naar Wageningen."

Burgemeester Geert van Rumund heette Unilever welkom en is verguld met het uiterst innovatieve en duurzame nieuwe gebouw waar straks zo'n 550 mensen komen te werken. „Dat gevoel welkom te zijn, hebben onze medewerkers ook gekregen", zei Polman. Zij komen straks vanuit Vlaardingen, het Duitse Heilbronn en het Poolse Poznan in Wageningen werken. „Ik heb positieve reacties gekregen van onze personeelsleden, van wie velen al zijn ingegaan op een uitnodiging om in Wageningen te komen kijken." Alle kennis moet gebundeld om grote wereldproblematiek aan te pakken

Betalen andere universiteiten de overstap van Wageningen naar OCW? (2 november 2017)

Bron: Website HOP / DUB <http://www.dub.uu.nl/nl/nieuws/betalen-andere-universiteiten-de-overstap%C2%A0van-wageningen-naar-ocw>

Wageningen Universiteit heeft in 2018 wellicht miljoenen euro's meer te besteden als haar onderwijs onder het ministerie van Onderwijs valt. Dat is slecht nieuws voor de andere universiteiten, want die dreigen ervoor op te draaien.

Alle universiteiten krijgen hun geld van het ministerie van Onderwijs, behalve de 'groene' Wageningen Universiteit. Die viel altijd onder het ministerie van Landbouw, dat later bij Economische Zaken werd gevoegd.

Nu niet meer. In 2015 is besloten dat Wageningen naar OCW verhuist en dat levert de universiteit geld op. Het ministerie van Economische Zaken hanteerde andere regels dan OCW: het budget van de universiteit mocht hooguit twee procent stijgen als er meer studenten kwamen, of hooguit twee procent dalen als er juist minder studenten kwamen.

Maatregelen EZ ongunstig

Dat pakte ongunstig uit voor de WUR, die haar studentenaantallen in tien jaar tijd bijna zag verdrievoudigen. Door de tweeprocentregel van EZ loopt de universiteit naar eigen zeggen al jarenlang miljoenen euro's mis.

De overstap naar OCW is dus een financiële meevaller voor Wageningen Universiteit, want dat ministerie gaat de universiteit bekostigen op basis van het aantal studenten dat ze nu heeft. "Voor ons is dat inderdaad voordelig", beaamt WUR-woordvoerder Simon Vink. Hoe voordelig precies wil hij niet zeggen.

Waar komt extra geld vandaan?

Dat extra geld moet wel ergens vandaan komen. Als het totale wo-budget niet omhoog gaat, dan moeten de andere universiteiten het verschil opbrengen, concludeert woordvoerder Bart Pierik van universiteitenvereniging VSNU.

Ook zijn collega Vink van de WUR zou het betreuren als het kabinet niet zou bijspringen. "Nu we onder OCW vallen, moet er extra geld bij zodat de andere universiteiten niet benadeeld worden ten koste van ons. Anders krijg je scheve ogen."

Vragen in de Tweede Kamer

Eerder pleitte <https://resource.wur.nl/nl/show/Wageningen-UR-wil-niet-naar-OCW-.htm> Wageningen ervoor om de universiteit bij EZ te houden, op voorwaarde dat haar onderwijs op dezelfde manier zou worden bekostigd als dat van andere universiteiten. Tevergeefs, want een meerderheid van de Kamer stemde in 2015 toch in met de motie om het groene onderwijs bij OCW onder te brengen.

Gisteren werden er tijdens de politieke beschouwingen vragen

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail?vj=2017-2018&nr=16&version=2 gesteld over deze kwestie. De SGP en D66 willen van het kabinet weten of het geld dat het kabinet nu voor de overgang naar het ministerie van Onderwijs heeft uitgetrokken wel genoeg is.

Nieuwe ministersploeg aan de slag (2 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 2 november 2017

De bewindslieden van het nieuwe kabinet Rutte III zijn beëdigd. De nieuwe minister van OCW is Ingrid van Engelshoven (D66). Zij neemt alle beleidsvelden over van haar voorganger Jet Bussemaker, dus inclusief het wo, hbo en mbo. Hieraan is het 'groene' onderwijs toegevoegd, waaronder Wageningen Universiteit en het agrarische hbo en mbo. OCW heeft ook een minister zonder portefeuille gekregen: Arie Slob (CU). Hij is onder andere verantwoordelijk voor het lager en voortgezet onderwijs. De nieuwe minister van Economische Zaken is Eric Wiebes (VVD) en heeft onder meer innovatie- en topsectorenbeleid in zijn portefeuille.. Hij is tevens verantwoordelijk voor het Klimaatbeleid (EZK). De nieuwe staatssecretaris op dit departement is Mona Keijzer (CDA).

Nieuwsbericht Rijksoverheid <https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/mona-keijzer/nieuws/2017/10/26/ontslagverlening-en-benoeming-kabinet>

Nieuwsbericht HOP / UToday <https://www.utoday.nl/news/64644/nieuw-kabinet-kan-aan-de-slag>

Organogram Ministerie EZK (pdf)

<http://nieuwsbrief.rijksoverheid.nl/847/system/newsletter.asp?id=3834370D32363631380D32363630300D3138393739350D3232353032310D3300D30374132364130300D310D0D300D3136373733380D372E372E302E31383833330D3133>

Nieuwe Kennis- en Innovatieagenda voor Creatieve Industrie (2 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 2 november 2017

Op 25 oktober is de nieuwe Kennis- en Innovatieagenda 2018-2021 voor de Creatieve Industrie gepresenteerd. De agenda focust op drie 'lijnen' of roadmaps: Design for Change, The Human Touch en Value Creation. Deze worden daarbij ook gekoppeld aan acht toepassingsdomeinen: Cities, Media & Entertainment, Mobility, Food, Health, Retail, Heritage en Energy.

Nieuwsbericht Click.nl <https://www.clicknl.nl/news/nieuwe-kennis-en-innovatieagenda-voor-de-creatieve-industrie-2018-2021>

Kennis- en Innovatieagenda https://www.clicknl.nl/kennis-en-innovatieagenda?utm_source=emailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

Bedrijven investeren weer meer in onderzoek en ontwikkeling (1 november 2017)

Bron: Financiële Dagblad 1 november 2017

Mede door de opkomst van robots stijgen de uitgaven in R&D. Nederlandse bedrijven investeren weer fors meer in onderzoek en ontwikkeling (R&D) en ICT. Dat blijkt uit de Erasmus Concurrentie en Innovatie Monitor 2017, die de Erasmus Universiteit woensdag heeft gepubliceerd.

Bij R&D-investeringen gaat het om een stijging van 2,1% naar 4,3% van de omzet, investeringen in ICT stegen zelfs van 2,0% naar 4,8%. Vorig jaar nog staken bedrijven slechts 2,1% van hun omzet in onderzoek en ontwikkeling. Dat was het laagste percentage sinds 2006, het jaar dat de Rotterdamse hoogleraar Henk Volberda het onderzoek is gestart.

Gunstige economie

Dat bedrijven nu weer bereid zijn en het vaak ook noodzakelijk vinden weer fors te investeren in r&d houdt volgens Volberda sterk verband met de gunstige economische vooruitzichten en de opkomst van nieuwe technologieën als kunstmatige intelligentie, robotisering, 3D printing, cloud computing en Internet of Things.

Vorig jaar voorspelde de hoogleraar al dat vanaf 2017 de investeringen weer zouden stijgen omdat de economie groeit en ook omdat bedrijven vonden dat de bodem was bereikt. Voor de succesvolle toepassing van nieuwe technologieën binnen bedrijven zijn investeringen in r&d echter onvoldoende, waarschuwt de Rotterdamse hoogleraar. *'Disruptieve technologieën zullen nieuwe economische groei mogelijk maken, maar kunnen ook leiden tot nieuwe sociale conflicten.'*

Henk Volberda, hoogleraar Erasmus Universiteit.

Menselijke kant onbenut

De menselijke kant van innovatie blijft namelijk grotendeels onbenut. *'Disruptieve technologieën zoals kunstmatige intelligentie, biotechnologie, Internet of Things, robotisering en 3D-printing zullen nieuwe economische groei mogelijk maken, maar kunnen ook leiden tot nieuwe sociale conflicten'*. Bedrijven die eenzijdig investeren in deze disruptieve technologieën maar niet volop investeren in kennis en vaardigheden van hun medewerkers zullen dan ook niet profiteren van 'deze nieuwe groeimogelijkheden'.

Scienceparken

Achterblijvers op het gebied van innovatie hebben baat bij vestiging op innovatiecampussen of scienceparken, zo luidt een andere conclusie. Maar goed presterende bedrijven zijn minder gericht op samenwerking met partners op campussen. De regio's Noord-Holland, Midden-Oost-Brabant en Twente/Achterhoek/Drenthe zijn volgens het onderzoek 'koplopers in innovatie'.

Voor het onderzoek zijn circa 10.000 bedrijven benaderd, uiteindelijk werkten er 1190 mee. Volgens Volberda is dit een representatieve groep voor het Nederlandse bedrijfsleven.

Vreugde en wantrouwen over herrezen ministerie van Landbouw (1 november 2017)

Bron: Financiële Dagblad 1 november 2017

Het was een ietwat troosteloze foto die vorige week op Twitter verscheen van de nieuwe werkplek van Carola Schouten. Daarop zit de kersverse minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) achter een krap bureau, in de hoek van een gelambrizeerde ruimte. Het wekt de suggestie dat Schouten en haar ambtenaren maar moeten afwachten hoeveel meters ze krijgen toebedeeld van Economische Zaken.

Het is alweer zeven jaar geleden dat Nederland een minister van Landbouw had, CDA-bewindsvrouw Gerda Verburg. In 2010 schoof het kabinet-Rutte I de departementen van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en Economische Zaken ineen tot het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Twee jaar later doopte het kabinet-Rutte II het departement kortweg tot 'Economische Zaken'.

Geoliede machine

Cees Veerman, tussen 2002 en 2007 namens het CDA minister van Landbouw in de eerste drie kabinetten-Balkenende, heeft nooit begrepen waarom het ministerie verdween, en nog wel in een kabinet met de christendemocraten die zo met de sector verbonden zijn. 'Inhoudelijk snap ik er niks van, politiek wel. Het CDA was de tweede partij na de VVD. Ik denk dat mijn partijgenoot Maxime Verhagen een groot ministerie wilde hebben.'

Veerman spreekt van een sector met een bijzonder karakter. *'Het economisch belang is groot. We zijn de tweede landbouwexporteur ter wereld. Bovendien is de landbouw aangewezen op Brusselse regels. Dat vereist specifieke kennis.'* Veel deskundigheid is volgens

hem verloren gegaan. 'Landbouw was een geolieerde machine met de beste wetgevingsjuristen. Veel mensen met vakkennis zijn uitgewaaid of met pensioen gegaan en niet vervangen. In mijn tijd waren er nog drie directeurs-generaal. Er bleef er eentje over.' 'Ik heb meermaals meegemaakt dat ik een buitenlandse delegatie toesprak en eerst tien minuten moest uitleggen waarom wij geen minister van Landbouw hebben.'

Opheffen van het melkquotum

Rik Grashoff, landbouwspecialist in de Tweede Kamerfractie van GroenLinks, roept in herinnering hoe Brussel Nederland vorig jaar op de vingers tikte voor de overschrijding van de mestnormen. Daarop besloot staatssecretaris Martijn van Dam van EZ tot een gedwongen reductie van de veestapel. Veel boeren hadden na het opheffen van het melkquotum juist fors geïnvesteerd in nieuwe koeien en stallen. 'De problemen werden te laat gezien en er werd niet goed ingegrepen. Dat brengt je aan het twijfelen over de deskundigheid van het departement.'

Jaco Geurts, CDA-Kamerlid en zelf voormalig varkenshouder, zag het verdwijnen van het ministerie met lede ogen aan. 'Het heeft het aanzien van Nederland in het buitenland geschaad. Ik heb meermaals meegemaakt dat ik een buitenlandse delegatie toesprak en eerst tien minuten moest uitleggen waarom wij geen minister van Landbouw hebben.'

Inmiddels wordt er hard gewerkt aan het op orde brengen van LNV. Het huidige EZ houdt op te bestaan en wordt gesplitst in LNV en het nieuwe ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De harde kern van het nieuwe LNV wordt gevormd door medewerkers van de huidige directie Agro en Natuur van EZ. Vorige week werd bekend **dat topambtenaar Harry Paul**, die een verleden heeft bij Landbouw, wegbereider wordt voor een later te benoemen secretaris-generaal. Binnen een paar weken worden de ambtenaren voorgelicht over hun toekomst. 'Het is net of de coalitiepartners hebben gekozen voor een opzet die door een volgend kabinet weer snel kan worden teruggedraaid.' De landbouw- en visserijsector, die veel ChristenUnie-aanhangers kent, is blij met boerendochter Schouten. Maar er heerst ook scepsis. Johan Nooitgedagt, voorzitter van de Nederlandse Vissersbond, wijst erop dat allerlei onderdelen van LNV worden verspreid over andere ministeries, zoals het landbouwonderwijs dat van EZ naar Onderwijs verhuist. 'Het is net of de coalitiepartners hebben gekozen voor een opzet die door een volgend kabinet weer snel kan worden teruggedraaid. Dat stemt mij wantrouwig.'

Kamer blijft kritisch over buitenlandse opleidingen (30 oktober 2017)

Bron: Website Science Guide http://www.scienceguide.nl/201710/kamer-blijft-kritisch-over-buitenlandse-opleidingen.aspx?utm_source=e-mailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

In de Tweede Kamer blijven zorgen bestaan over het aanbieden van opleidingen van Nederlandse ho-instellingen in het buitenland. De Kamer wil weten hoe de academische vrijheid gegarandeerd is en hoe gewaarborgd is dat er geen geld van de belastingbetaler gemoeid is met dergelijke opleidingen.

Dit voorjaar werd vlak voor de Tweede Kamerverkiezingen een wet aangenomen die de grondslag vormde om in het buitenland een gehele opleiding te verzorgen. **Wel was er nog een Algemene Maatregel van Bestuur nodig om dit bijvoorbeeld ook voor de RUG in Yantai, maar ook voor andere instellingen mogelijk te maken.**

Lees hier meer over de Algemene Maatregel van Bestuur aangaande buitenlandse campussen
<http://www.scienceguide.nl/201706/geen-publieke-middelen-naar-chinese-rug-campus.aspx>

Deze Algemene Maatregel van Bestuur is onlangs naar de Kamer gestuurd en daar zijn nu Kamervragen over gesteld. Uit de vragen die vanuit de Kamer komen blijken er zorgen te bestaan over de mogelijkheid die Nederlandse hoger onderwijsinstellingen krijgen om in het buitenland opleidingen te verzorgen.

D66 wil bijvoorbeeld van de minister weten welk effect een buitenlandse opleiding heeft op de kwaliteit van een Nederlandse opleiding. "Kan de minister nader toelichten in hoeverre het verzorgen van een opleiding in het buitenland in het belang is van de kwaliteit van het hoger onderwijs in Nederland. Op wat voor manieren leidt het verzorgen van een opleiding in het buitenland tot een hogere kwaliteit van onderwijs in Nederland?"

Strikte scheiding van financiële middelen

Instellingen die een opleiding starten in het buitenland moeten daar ook apart financiële verslaglegging van doen aan het ministerie, omdat deze opleidingen in het buitenland niet bekostigd mogen worden met geld vanuit het Rijk. **D66 wil hier het fijne van weten.**

"Hoe gaat het verbod op gebruik van de indirecte aanwending van de bedoelde middelen gecontroleerd worden, en hoe zal de

handhaving hiervan verlopen. Daarnaast wil D66 weten in hoeverre het praktisch haalbaar is om de toegestane middelen strikt gescheiden te houden van de activiteiten aan de Nederlandse vestiging."

Ook de SP die altijd al buitengewoon kritisch stond tegenover een buitenlandse nevenvestiging, blijkt nu ook weer zo hun vraagtekens te hebben. *"De leden van de SP-fractie vragen of, ondanks alle wettelijke maatregelen, te voorkomen is dat bij grote financiële tegenvallers de rijksbijdrage alsnog wordt gebruikt. De instelling blijft immers eindverantwoordelijk. Zijn, naar de mening van de minister, de huidige garanties afdoende om een dergelijke gebeurtenis te voorkomen?"*

In de nieuwe wet is geregeld dat bekostigde instellingen altijd instemming moeten hebben van de medezeggenschap om een buitenlandse opleiding te starten. Niet-bekostigde instellingen hebben hier geen toestemming voor nodig van de medezeggenschap. Het CDA heeft daar vraagtekens bij. *"Kan de minister toelichten waarom er toch niet aan is gedacht om voorwaarden te stellen aan het regelen van draagvlak bij een niet-bekostigde instelling. Immers, ook voor deze instellingen geldt dat hun hoofdtak het verzorgen van hoger onderwijs in Nederland is en dat hun Nederlandse studenten niet nadelige gevolgen moeten kunnen ondervinden van het feit dat de instelling waaraan zij studeren ook hoger onderwijs in het buitenland verzorgt."*

Vragen over academische vrijheid

Een ander belangrijke vraag die veel Kamerfracties hebben gaat over de academische vrijheid. D66 vraagt wat hier de waarborgen omtrent zijn. *"Hoe gaat de minister voorts toetsen of de waarborging van de academische vrijheid in het land van de buitenlandse instelling voldoende is. Kan de minister concrete maatregelen noemen die genomen worden indien de academische vrijheid niet hetzelfde niveau geniet als in Nederland."*

Omdat er geen publieke middelen gemoeid mogen zijn met de oprichting van een opleiding, kunnen ook private partijen dergelijke opleidingen mede financieren. D66 wil nu van Van Engelshoven weten of hierdoor de academische vrijheid niet in het gedrang komt. *"Wanneer een opleiding bijvoorbeeld zou worden gefinancierd door een private investeerder die niet dezelfde standaard gebruikt als het gaat om academische vrijheid ten opzichte van de Nederlandse standaard, in hoeverre denkt de minister dat er dan zelfcensuur zou kunnen ontstaan op de opleiding om de financierder tevreden te stellen?"*

D66 vraagt daarnaast ook hoe het internet gevrijwaard kan blijven van censuur in het buitenland. *"Is de minister van mening of waarborgen voor een ongecensureerde toegang op landelijk- geregeld moeten zijn of op instellingsniveau. Ziet de minister het gebruik van een VPN-verbinding als voldoende waarborg voor een ongecensureerde toegang tot het internet?"*

Ook de SP heeft ten aanzien van de academische vrijheid kanttekeningen geplaatst bij deze nieuwe Algemene Maatregel van Bestuur. *"Als het culturele klimaat en of de wetgeving in het land waar de vestiging zich bevindt, niet strookt met de academische principes (specifiek waar het gaat om fundamentele zaken als vrijheid van meningsuiting), zou dat dan niet afdoende reden moeten zijn om een aanvraag te weigeren?"* De nieuwe minister van hoger onderwijs, Ingrid van Engelshoven (D66) zal deze vragen binnen een termijn van drie weken moeten beantwoorden

Global innovation news

Wereld: Grote ondernemingen heroverwegen investeringen in R&D (9 november 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 9 november 2017

Volgens een studie van PwC hebben de R&D-uitgaven van grote bedrijven ('corporates') afgelopen jaar een recordhoogte bereikt. Voor het eerst investeerde de mondiale top 1000 meer dan 700 miljard euro aan r&d. Maar niet alles is positief. Een kwart van de ondervraagde ondernemingen geeft aan dat ze "enige druk" heeft ervaren om de manier waarop, of de plaats waar ze innoveert te veranderen. De bezorgdheid over het groeiende economisch protectionisme over de hele wereld neemt dan ook toe, laten artikelen van The Next Silicon Valley en Strategy+Business zien. De Amerikaanse econoom Dani Rodrik wijt de het nationalistische sentiment van veel landen aan de tegenreactie op de kritiekloze verdediging, door veel economen, van globalisering. Artikelen van de Volkskrant en het FD vertellen meer over de Tinbergenlezing die Rodrik hield in Tilburg. WRR-econoom Robert Went presenteerde afgelopen week op het ministerie van BuZa zijn visie op de toekomst van economische globalisering en de manier waarop overheden daar beter mee zouden kunnen omgaan dan ze tot nu toe hebben gedaan.

Nieuwsbericht PwC Strategy& <https://www.strategyand.pwc.com/global/home/press/displays/2017-global-innovation1000-study>

Rapport PwC Strategy& <https://www.strategyand.pwc.com/innovation1000-UK>

Artikel The Next Silicon Valley <http://www.thenextsiliconvalley.com/2017/11/05/7554-corporate-innovation-policy-changes-pose-risk-to-rd-investment-in-us-uk-and-china/>

Artikel Strategy+Business <https://www.strategy-business.com/feature/Will-Stronger-Borders-Weaken-Innovation>

Artikel de Volkskrant (registratie verplicht) <https://www.volkskrant.nl/buitenland/-economen-stellen-zich-op-als-de-cheerleaders-van-de-hyperglobalisering~a4531080/>

Artikel FD (registratie verplicht) https://fd.nl/cookievall?target=%2Fprofiel%2F1224986%2Feconoom-die-de-elite-een-spiegel-voorhoudt%3Futm_source%3De-mailnieuwsbrief%26utm_medium%3Demail%26utm_campaign%3DAWTI%2Be-mail%2Balert

Presentatie Went (pdf) <https://www.robertwent.nl/wp-content/uploads/sites/16/2017/10/BUZA-20171030-16x9-RobertWent.pdf>

EU, US Officials Tout S&T Collaborations as Final Horizon 2020 Phase Launches (6 November 2017)

Source: <https://www.aip.org/fyi/2017/eu-us-officials-tout-st-collaborations-final-horizon-2020-phase-launches>

The European Commission is seeking U.S. research community engagement as it launches the final phase of the Horizon 2020 research funding program. At the kickoff event, EU and U.S. officials identified collaboration opportunities and said they intend to renew a long-standing agreement governing U.S.-European science and technology cooperation.

On Oct. 27, the European Commission (EC) launched the €30 billion (\$35 billion) 2018–2020 Work Program for Horizon 2020 (H2020) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-4123_en.htm the EU's flagship research funding mechanism. At a Wilson Center event on the same day, EC Director General for Research and Innovation Jan Smits encouraged continued U.S. participation in H2020, saying that the U.S. is "the most natural and logical partner [for the EU] when it comes to working in the field of science innovation."

The program launch follows the State Department's announcement <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/10/275153.htm> that the U.S. intends to reaffirm its 20-year partnership with the EU on science and technology by renewing the U.S.-EU S&T Agreement.

EU research head describes program priorities, partnership opportunities

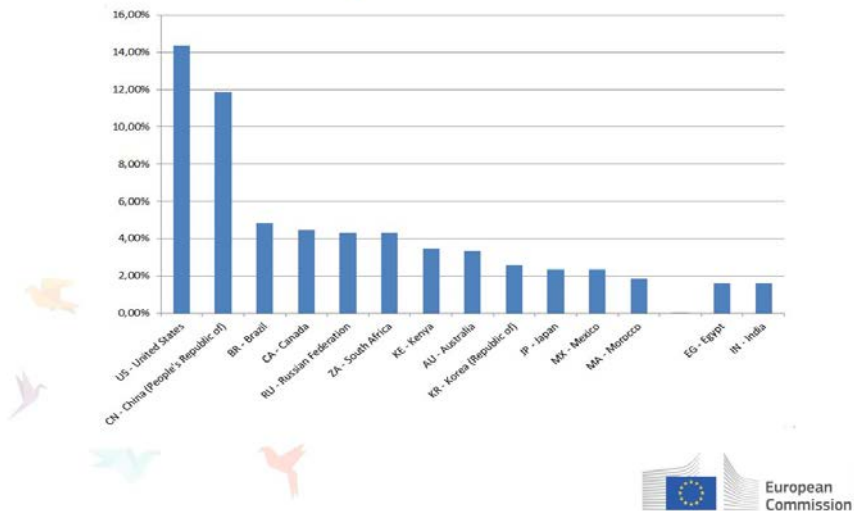
The new work program is the final phase of H2020, a seven-year, €77 billion (\$88 billion) Research & Innovation (R&I) funding program. H2020, which is the EU's eighth Framework Program, funds research focused on basic science, industrial leadership, and societal challenges. In addition to supporting these areas, the final work program of H2020 aims to facilitate a smooth transition to any successor program <https://www.aip.org/fyi/2017/report-calls-doubling-funding-eu-flagship-rd-program>.

U.S. researchers and institutions are eligible to participate in H2020, typically through grants, fellowships, or partnerships with EU-based institutions. According to a recently published guide

<http://www.eusscienceandtechnology.eu/assets/content/H2020%20A%20Guide%20for%20US%20researchers.pdf> for U.S. researchers interested in participating in H2020, 148 U.S. institutions have participated in H2020 projects to date, with a total EC contribution of €26 million (\$30.2 million). Smits said that the U.S. has the most participants in H2020 out of all non-EU countries.

Smits_slide_H2020_1.JPG <https://www.aip.org/file/smitsslidh20201jpg>

Horizon 2020 – Participation % of all 3rd countries

The U.S. comprises 14 percent of all non-EU country participation in Horizon 2020 to date. Click to enlarge.
(Image credit – Jan Smits, European Commission)

Smits said the theme of the new work program is *“all about openness,”* reflecting the larger EU R&I policy goals, *“Open innovation, Open Science, and Open to the World.”* The program aims to dedicate approximately 10 percent of funding toward supporting open science, through contributions to the European Open Science Cloud, open data-driven science, and projects that use and experiment with open science approaches.

The work program also identifies five priorities that seek to address common societal concerns, such as sustainable development and climate change, security threats and migration, digitization and innovation, and global research cooperation. It also dedicates €7 billion (\$8.2 billion) to integrating common themes across the program priorities through a set of four focus areas that include building a low-carbon, climate resilient future, connecting economic and environmental gains, and digitizing and transforming European industry and services.

Smits identified several research areas where the work program specifically invites U.S. cooperation, including on marine and arctic research through the Transatlantic Ocean Research Alliance and on biomedical research through the existing EC-National Institutes of Health partnership. Other areas of cooperation that have previously been identified in the EU-US Roadmap for S&T Collaboration http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/roadmaps_usa-2016.pdf include scientific research infrastructure, transportation, and materials research. Smits emphasized the importance of strengthening international R&I cooperation due to the increasing complexity of global challenges, particularly climate change. Pointing to the assistance EU provided in tracking the recent hurricanes through the Copernicus satellite program, he said that the EU and U.S. *“need each other because these effects of climate change are here to stay.”* US, EU intend to reaffirm long-standing S&T agreement Continuing U.S. participation in H2020 programs builds on a long history of research collaborations with the EU and its member states. At the event, State Department Office for S&T Cooperation Director Lisa Brodey said that as two of the largest scientific enterprises in the world, the EU and U.S. together spend nearly \$800 billion annually on R&D.

Brodey continued, saying, *“science and shared research has been the cornerstone of our collaboration since our country was founded,”* and pointing out that the partnership has led to numerous high-impact discoveries over the last century.

The U.S. and the EU formally signed an umbrella agreement

<http://archive.euussciencetechnology.eu/uploads/docs/28508e3ca2f71499713db5b3c558255ec6107b91.pdf> for S&T cooperation in 1997, which was most recently renewed in 2014 through October 2018. Brodey said the agreement *“is a fantastic example of the extraordinary cooperation that we share with the EU”* that enables scientists to collaborate on transboundary issues and *“helps facilitate one of the most productive scientific exchanges in the world.”* She noted that both the U.S. and the EU have recently announced that they intend to reaffirm the agreement in 2018 for an additional five years.

Through the agreement, the EU has established https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc_country_leaflet_us_en.pdf informal collaborations and formal partnerships with several federal science agencies, including the National Oceanic and Atmospheric Administration, U.S. Geological Survey, NASA, and the Department of Energy to increase capabilities and advance knowledge sharing in the physical sciences. As an example of the impact of transatlantic cooperation, Brodey observed that the discovery of seven exoplanets by a team of Belgian scientists in 2016 was enabled by NASA's Spitzer Space Telescope.

Looking toward the future, Brodey said that the U.S. is *“hopeful”* the successor to H2020 will build on previous research program successes and that the two parties will continue to look for ways to lower the barriers for transatlantic cooperation.

OESO: Digitale innovatie transformeert wetenschap (31 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 44

Wetenschap heeft de digitale revolutie mogelijk gemaakt, maar is zelf ook aan verandering onderhevig door digitalisering, blijkt uit een rapport van de OESO. Zo hebben digitale technologieën *Open Access* mogelijk gemaakt en de toegankelijkheid van *big data* heeft de wetenschap ook enorm veranderd. Wel moeten onderwijscurricula mee-evolueren in de digitale transformatie. Bovendien signaleert de OESO een aantal ICT-gerelateerde uitdagingen voor overheden.

Digitale innovatie verandert wetenschap

Wetenschap heeft de digitale revolutie mogelijk gemaakt, maar is zelf ook aan verandering onderhevig door digitale innovaties, blijkt uit het rapport *Digital Economy Outlook 2017* http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/oecd-digital-economy-outlook-2017_9789264276284-en#.WfhgEWjWyUk van de OESO. *Information and Communication Technologies* (ICT's), zoals nieuwe dataopslag infrastructures en *analytical software tools* veranderen onderzoeksmethoden en de manier waarop data worden verspreid radicaal. De toegankelijkheid van *big data* heeft daarnaast belangrijke gevolgen voor het verbinden van verschillende wetenschapsterreinen, maar roept ook vragen op over het gebruik en eigenaarschap van data op de langere termijn. Ook heeft digitalisering een revolutie teweeg gebracht in *Open Access* tot onderzoekspublicaties en data en heeft het nieuwe vormen van *peer reviewing* mogelijk gemaakt.

ICT gebruik en vaardigheden onevenredig verdeeld

In de samenleving stijgt de vraag naar *soft skills* die gerelateerd zijn aan digitale technologieën, doordat digitalisering de manier waarop werk wordt uitgevoerd verandert, blijkt uit het rapport. Ook wetenschappers zullen nieuwe vaardigheden moeten ontwikkelen om te kunnen functioneren in de digitale wereld. Volgens de OESO is het onduidelijk in hoeverre het onderwijs hier al op inspeelt. Het algehele gebruik van ICT neemt toe, maar is niet eerlijk verdeeld over landen, bedrijven en mensen, blijkt uit het rapport. Zo beschikken ouderen en laagopgeleiden niet altijd over de juiste digitale vaardigheden, terwijl hoogopgeleiden de ICT juist mijden vanwege zorgen over beveiliging en privacy. Wel is Nederland een van de landen die het hoogste scoort op het gebruik van verschillende digitale technologieën.

ICT-uitdagingen voor overheden

Uit het rapport blijkt dat overheden steeds meer de potentiële voordelen inzien die digitale transformatie kan bieden en dat er vooruitgang is geboekt in de toepassing van nationale digitale strategieën. De coördinatie van deze strategieën blijft echter een grote uitdaging. De OESO stelt dat de digitale transformatie belangrijke gevolgen heeft voor beleidsterreinen als stedelijke ontwikkeling, gezondheid, landbouw en voedselkwaliteit.

Context

De tweejaarlijkse *OECD Digital Economy Outlook* onderzoekt en documenteert uitdagingen en mogelijkheden op het gebied van de digitale economie in OESO-landen. De tweejaarlijkse rapportage laat zien hoe de OESO landen ICT's en internet gebruiken om hun beleidsdoelstellingen te realiseren.

Meer informatie:

Publicatie OESO http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/oecd-digital-economy-outlook-2017_9789264276284-en#.WfhgEWjWyUk : *Digital Economy Outlook 2017*

Wageningen University & Research related Events

Events

Horizon 2020 Societal Challenge 2 Infoweek in Brussels 14-17 November 2017

All there is to know about the €1,3bn of new funding opportunities for 2018-2020, the Bioeconomy policy, farm and food digitisation and Blue Growth!

We are glad to inform you that registration for the Horizon 2020 Societal challenge 2 Infoweek is now open.

The Infoweek on Horizon 2020 **Societal Challenge 2** <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/food-security-sustainable-agriculture-and-forestry-marine-maritime-and-inland-water> (SC2) 'Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research and the bioeconomy' is jointly organised by the Research Executive Agency (REA), the Directorate-General for Research and Innovation (DG RTD) and the Directorate-General for Agriculture and Rural Development (DG AGRI) of the European Commission. It will take place in **Brussels (Charlemagne) on 14-17 November 2017**. The Societal Challenge 2 **Info Day on Societal challenge 2 calls for 2018 (14/11)** and the related **brokerage event organised by BIOHORIZON (15/11)** will form the first part of the week.

The second part will consist of **three high-level policy events** presenting the latest evolutions in the **broader EU policy context related to Societal challenge 2 activities** and how it relates with activities under Horizon 2020:

- **Bioeconomy policy day (16/11)**
- **Digitising agriculture and food value chains (17/11)**
- **Blue growth and research and innovation (17/11)**

The event will also feature a **Bioeconomy village** highlighting first-class Horizon 2020 projects and initiatives on bioeconomy.

We invite you to **register by 20 October at the latest**, keeping in mind that registration may be closed earlier if all events are fully booked. A single registration system is provided which will allow you to select which sessions you wish to attend.

More information and registration <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/horizon-2020-societal-challenge-2-infoweek-including-high-level-policy-events> .

EU Research and Innovation Day at COP23, Bonn 15 November 2017

EU Research and Innovation Day at COP23 at 15 November 2017, COP23, Bonn zone, EU pavilion, Room 1

European Commission's DG Research and Innovation is organising a EU Research and Innovation Day at COP 23. During this day, several issues - such as 1.5 & 2°C strategies, Arctic science contributions to implementing the Paris Agreement or Climate Services for Small Island Developing States and Least Developed Countries - will be discussed. The complete programme is available below.

Further information

- UNFCCC's COP 23 webpage <http://newsroom.unfccc.int/cop-23-bonn/>

8th International Scientific Conference 'RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges', Kaunas, Lithuania 23-24 November 2017

The aim of the 8th International Scientific Conference 'RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges' is to provide scientific interdisciplinary discussion and to share new ideas for sustainable rural development in the context of Knowledge, Innovations and Social Progress.

The scope of the Conference covers four main areas: Biosystems Engineering and Environment, Agro-innovations and Food Technologies, Multifunctional Approach for Sustainable Use of Natural Resources, and Social Innovations for Rural Development.

The Conference 'Rural Development' organized biannually since 2003 is attracting to Aleksandras Stulginskis University over 300 scientists from more than 25 countries. All the peer-reviewed conference papers will have been published in open access Proceedings of the conference (online ISSN 2345-0916, print ISSN 1822-3230). Proceedings of International Scientific Conference "Rural Development" are published periodically every two years since 2003 and indexed by Thomson Reuters (Web of Science), EBSCO (Academic Search Complete).

More information and registration: <http://www.ruraldevelopment.lt/>

4th International Conference of JPI HDHL, Brussels 1 December 2017

The fourth international conference of the Joint Programming Initiative “A Healthy Diet for a Healthy Life” (JPI HDHL) will take place on Friday 1 December 2017 in Brussels, Belgium.

The conference will bring together and stimulate the dialogue between stakeholders in the area of food, nutrition and health, including policy makers, funders, scientists, health care professionals, industry and NGO's. During the conference, an overview of the achievements and future objectives of the JPI HDHL, including the running Joint Actions, will be presented.

To work towards more societal impact of nutritional science will be the main theme of the 4th JPI HDHL conference. The target audience is broad and includes not only funders and scientists, but also policy makers of health & agriculture, industry and health professionals. Communication is of high importance to increase the impact of nutritional science. Understanding the perspectives and needs of other stakeholders is a key aspect of good communication.

Further information

- **Registration until 17 November 2017** <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/signup> <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/signup>
- **JPI HDHL – webpage** <http://www.healthydietforhealthylife.eu/>
- **Agenda of the Conference** <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/agenda>
- **For the report of the last JPI HDHL conference that took place on 19 June 2015**, please go to the JPI HDHL website <http://www.healthydietforhealthylife.eu/index.php/hdhl-documents-2/meeting-event-documentation/third-international-conference-jpi-hdhl-19th-of-june-2015-brussels> .

BioTech Research & Innovation Hack 2017 - 5-6 December 2017

The registration for the ERA CoBioTech status seminar and exchange day is now open!

Venue: The International Auditorium (conference room “Auditorium”), International Trade Union House, Boulevard du Roi Albert II, No. 5 / 2 , B-1210 Brussels

The BioTech Research & Innovation Hack 2017 is status seminar and exchange day of projects funded within ERA-IB-2, ERASysAPP, ERA SynBio and ERA-NET Bioenergy and will bring together 53 research projects and stakeholders from academia and industry, funding organizations, decision makers and general public. This event will provide an opportunity to discuss the achievement of the transnational ERA-NET projects, to network with excellent professionals in the area of industrial biotechnology, systems and synthetic biology etc. and to spark novel interdisciplinary research collaborations!

The participation at this event is free of charge but registration is required!

See below the preliminary meeting agenda and follow the link below to register!

Register here! <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe6H4HYQEvr3rAhx072FPFLLJO0jgtXxQ4DeVbIRiosme89uUQ/viewform>

Agenda BioTech Research & Innovation Hack 2017

https://www.cobiotech.eu/lw_resource/datapool/systemfiles/agent/events/5B7156010D861C5AE0539A695E864399/live/document/Draft_Agenda_BioTech_RI_Hack_101017.pdf

Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) Stakeholder Forum 201, The Square – Brussels 7 December 2017

The Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) is organizing its first Stakeholder Forum, in The Square, Brussels, on 7 December 2017.

The BBI JU Stakeholder Forum 2017 will bring together the bio-based industries community and facilitate discussion on the strategic direction for the BBI JU programme through constructive and open dialogue with stakeholders by encouraging cross-collaboration between them.

THE PROGRAMME

BBI JU will present a comprehensive programme of inspiring keynotes, parallel sessions, networking sessions and project exhibition. By bringing projects together in one venue with other BBI JU stakeholders, it will facilitate an exchange of ideas & best practises.

WHY

The BBI JU Stakeholder Forum 2017 will gather together stakeholders from across every aspect of the bio-based economy to discuss how the BBI JU programme can further contribute to the development of bio-based industries across Europe. Our stakeholders are high-level decision makers and policy influencers, drawn from academia, C-level executives from across industry, EU government and local and national interests, among others. We will discuss how to best mobilise society at large to speed up the transformation to a bio-based economy.

WHO

We welcome industry, SMEs, academia, research organisations and policy makers, thought leaders, EU community, projects' members and bio-based industries community as a whole.

More information available here <https://www.bbi-europe.eu/events/bbi-ju-stakeholder-forum-brussels> .

Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing', Brussels 8 December 2017

Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing' 8 December 2017, Brussels (Charlemagne building), Belgium

With the principle of *better health for all* at its core, Horizon 2020's Societal Challenge 1 (Health, demographic change and wellbeing) focuses on personalised health and care, infectious diseases and improving global health, innovative and sustainable health systems, decoding the role of the environment (including climate change) for health and well-being, digital transformation and cybersecurity in health and care.

Horizon 2020' Societal Challenge 1 Work Programme 2018-2020 will be expected to offer calls for proposals with an overall budget of about €2 billion. Draft programme and registrations to follow at the end of September.

Related to the Health Open Info Day, the Directorate-General for Research & Innovation supports the following two events which will be organised on **7 December 2017** in Brussels:

Satellite event on Innovation Procurement in health care

- limited to 80 participants - *First come, first served basis*

Partnering Event organised by the EU-funded project Health-NCP-Net 2.0

- the event aims at helping you find the right project partners for the upcoming 2018 health calls

Further information

- Satellite event – Registration <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/InnoProcRegistration>
- Partnering Event - Programme and registration <https://www.b2match.eu/healthBE2017>

Related documentation

- Satellite event - Draft agenda https://europa.eu/sinapse/webservices/dsp_export_attachement.cfm?CMTY_ID=0C46BEEC-C689-9F80-54C7DD45358D29FB&OBJECT_ID=60956678-FA2F-4FE0-77E88D89843C91BE&DOC_ID=61909DC9-B940-976C-0808B474C2C46A4A&type=CMTY_CAL

6th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers, Cologne 15-16-March 2018

15 - 16 March 2018, Maternushaus, Cologne, Germany. Meet leading international experts at one of the leading events on Carbon Capture and Utilization (CCU) in the world!

One of the leading events on Carbon Capture and Utilization (CCU) of the world

Big visions – and also real potential! The usage of carbon dioxide, among experts referred to as Carbon Capture & Utilization (CCU), is gaining momentum. First commercial production of CO₂-based polymers has been launched, several additional technologies have progressed so far to allow production on an industrial scale in the near future – with advanced biotechnology and chemical catalysis. At the same time are renewable energy from solar, wind and hydro becoming cheaper each year and the latest plants at favourable locations are already at the same price level as fossil energy sources and even below. A perfect situation for combining cheap and abundant renewables with carbon utilization to store energy, to produce renewable fuels and chemicals.

Renewable energy and CCU will reshape the energy system of the future and the chemical industry, too. Join the revolution, visit the conference, meet the leading entrepreneurs of the new industry.

Leading players will showcase enhanced and new applications using CO₂ as feedstock. The conference will have four main themes; Policy & Visions, Artificial Photosynthesis & H₂ Generation, Chemicals & Polymers and CO₂-based Fuels and features a mix of keynote, oral and poster presentations.

For the sixth time, nova-Institute is organizing one of the leading events on CCU in the world: "6th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers", 15 - 16 March 2018, Maternushaus, Cologne, Germany.

Our participants

The conference is aimed at providing international major players from the field of sustainable fuels, chemicals and polymers from CO₂ with an opportunity to present and discuss their latest developments and strategies.

The participants include interested experts from industry, associations, policy and civil society who wish to get a full picture of how this new and exciting scenario is unfolding. The conference provides an opportunity to meet the right partners for future alliances.

Organiser

The nova-Institute was founded as a private and independent institute in 1994. It is located in the Chemical Park Knapsack in Huerth, which lies at the heart of the chemical industry around Cologne (Germany). For the last two decades, nova-Institute has been globally active in feedstock supply, techno-economic and environmental evaluation, market research, dissemination, project management and policy for a sustainable bio-based economy.

For more information: <http://co2-chemistry.eu/>

Global Bioeconomy Summit 2018, Berlin 19-20 April 2017

The German Bioeconomy Council will organise a second Global Bioeconomy Summit, which will take place in Berlin on 19-20 April 2018.

At the first Global Bioeconomy Summit, held in Berlin in 2015, more than 700 participants from 80 countries met to define how bioeconomy would best contribute to green growth, the sustainable development goals and to climate change mitigation and adaptation. The communiqué of the Global Bioeconomy Summit 2015, which was developed by an International Advisory Committee and tabled at the summit, was highly appreciated and made the summit a widely recognised global event.

At the Global Bioeconomy Summit 2018 appropriate strategies for further international cooperation will be considered. Detailed information about opportunities for participation will be shared in due course, and registration will open soon.

For more information about the Global Bioeconomy Summit 2018, please go to the GBS2018 website <https://gbs2018.com/home/> The communiqué, the full report and further documentation of the Global Bioeconomy Summit 2015 can be downloaded from the GBS2015 website <http://gbs2015.com/documentation/>.

The 26th European Biomass Conference and Exhibition will take place in Copenhagen from 14 to 18 May 2018

The 26th European Biomass Conference and Exhibition <http://www.eubce.com/home.html> will take place in Copenhagen from 14 to 18 May 2018. As a world leader and fore-runner within the bioenergy and renewable energy sectors, Denmark represents the ideal setting to host the EUBCE 2018 Conference and Exhibition.

Renewable energy constitutes 23% of the Danish energy production and 28.6% of the Danish energy consumption, according to the Energy Agency's Energy Statistics 2015. **Bioenergy is by far the largest contributor of renewable energy, with 60% of the production and 69% of the consumption.** The large share of bioenergy is mainly caused of conversion of CHP plants from formerly coal to now biomass, particularly imported wood pellets.

Biomass is one of Denmark's main renewable energy sources for generating power and heat by combustion and gasification.

Denmark has an impressive history of turning waste and secondary agricultural biomass into valuable energy <http://eoack.com/M2S69syex5/>, using most of it for combined district heating and electrical power generation or for upgraded biogas for the natural gas grid. Danish research is also at the forefront of bioenergy with several competitive second generation biofuel production technologies for both bioethanol and biodiesel.

The Danish government has made biogas a cornerstone in the country's new energy strategy, which targets Denmark to be fossil free by 2050

http://www.investindk.com/~media/Files/Sheets/Cleantech/A%20World%20Leader%20in%20Green%20gas.ashx?utm_campaign=EUBCE%202018%20-%204th%20HTML%20Newsletter&utm_medium=email&utm_source=EOACK. The specific biogas goal is to use half the country's slurry to produce biogas which means a tenfold increase of the current situation. To achieve this target, a series of measures will be introduced, i.e. grants to build new plants and higher feed-in tariffs to new biogas applications: upgrade of biogas and its use in transportation.

Read more: <http://eoack.com/kHdW4S9dQX/>

Submit your abstracts by 6th November 2017

Within its programme, the EUBCE is responding to all the latest developments in modern energy technologies on biofuels, biogas and power and heat generation by combustion and gasification.

The subtopics focusing on these subjects are included in **Topics 1, 2 and 3** http://www.eubce.com/conference/call-for-papers/conference-topics.html?utm_campaign=EUBCE%202018%20-%204th%20HTML%20Newsletter&utm_medium=email&utm_source=EOACK .

Contribute to the EUBCE 2018 Conference Programme **by submitting your abstracts** by 6 November 2017 and be part of the world's leading specialist biomass conference http://www.eubce.com/conference/call-for-papers.html?utm_campaign=EUBCE%202018%20-%204th%20HTML%20Newsletter&utm_medium=email&utm_source=EOACK

3rd Plant Biology Europe conference, which takes place in Copenhagen, from 18 – 21 June 2018

You are invited for the 3rd Plant Biology Europe conference, which takes place June 18th- 21st, 2018 in Copenhagen, Denmark. Plant Biology Europe (PBE) is jointly organized by the European Plant Science Organisation (EPSO) and the Federation of European Societies of Plant Biology (FESPB) with the aim to create a European venue for the latest developments within plant biology research and technology.

Almost 1000 participants attended the PBE2016 conference in Prague and once again, PBE will gather a diverse range of speakers, presentations and technology providers that cover wide ranging scientific and policy related themes within plant science - thereby showcasing state-of-the-art scientific developments and contributions to policy shaping towards plants science at the European and national levels.

The conference is the biggest of its kind in Europe and the only one with a multidisciplinary approach to plant science in a global context.

The plenary themes of PBE2018 are:

- *Phenotyping on different scale*
- *Photosynthetic diversity/resource use efficiency*
- *New Breeding Technologies*
- *Seeds for the future*
- *Niche crops*
- *Plant Microbiome*
- *Natural Products*
- *Environmental resilience*
- *Genome evolution*
- *Science policy session focusing on 'Open Science'*

See the full scientific program and the confirmed speakers <http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&3&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w>

Do you want to contribute to the conference? **Deadline for abstract submission is March the 1st 2018.**

<http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&4&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w>

Please visit our website **to learn more about how to sign up; the scientific as well as the social program and the location**

<http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&2&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w> .

XXX. INTERNATIONAL HORTICULTURAL CONGRESS, ISTANBUL, 12 - 16 AUGUST 2018

During the 30th International Horticultural Congress (IHC2018) to be held in Istanbul, Turkey between 12 and 16, August 2018, workshops will be organized after the symposia sessions. Workshops are proposed by the conveners with various objectives as:

- establishing an international expert group,
- sharing experiences and skills,
- carrying out in depth discussions on a specific topic,
- extending the network and/or
- seeking cooperation opportunities

The format of each Workshop may be different based upon the initial objective. You can register to any workshop that may be of interest to you. The output of the workshop(s) may be compiled but will not lead to a Congress proceeding, '*Acta Horticulturae*'. A workshop, if linked to a specific symposium, will be scheduled to allow participation to both activities. However, a workshop may be completely independent from any IHC2018 symposium.

The general rules for IHC 2018 registration also apply for the workshops.

More information about congress: <http://www.ihc2018.org/en/default.asp>

More information about workshops: <http://www.ihc2018.org/en/WORKSHOPS.html>

I would like to attract your attention to the **EMPHASIS/EPPN2020 organized Plant Phenotyping Workshop at the International Horticultural Conference in Istanbul, 12-16th of August 2018.**

That will give us the opportunity for a close interaction and discussion with the experts from horticulture:

<http://www.ihc2018.org/en/WORKSHOPS.html>

The abstract submission deadline is: **31 October 2017.**

Additionally, there will be an interesting session that deals with phenotyping in a horticultural context:

<http://www.ihc2018.org/en/S31.html>

NEW: VENICE 2018 – 7th International Symposium on Energy from Biomass and Waste, Venice 15-18 October 2017

The aim of the Venice 2018 Symposium is to focus on the advances made in the application of technologies for energy recovery from biomass and waste and to encourage discussion in these fields. The previous edition of the Symposium, held in 2016, was attended by nearly 550 scientists and operators from approximately 57 different countries. Venice 2018 will be held in Venice, from 15th to 18th October 2018.

The seventh edition of the Symposium will feature: three days of scientific presentations; one day of guided technical tours at biochemical and thermochemical plants; six parallel oral sessions, poster sessions, startups sessions and an exhibition by companies working in the field.

Venice 2018 will include the following topics:

- A. Biomass and waste characterization as a potential energy source;
- B. Renewable fuel;
- C. Anaerobic digestion;
- D. Refuse-derived fuel / Solid recovered fuel;
- E. Thermal treatment;
- F. Economic aspects;
- G. Decision tools;
- H. Policies and Legal aspects;
- I. Climate change and Sink;
- J. Ecotoxicological aspects and Health issues;
- K. Public acceptance;
- L. Experiences and new developments;
- M. Developing countries.

Abstracts on the topics above may be submitted for inclusion in the conference programme no later than 28th February 2018. All accepted contributions, including those scheduled for poster presentation, will be published on a dedicated set of Proceedings.

Website: <http://www.venicesymposium.it>

Mail: info@venicesymposium.it

Courses and Workshops

Foreseen Courses EU office in 2017

Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017

Overzicht trainingen ITIS / RVO

Op deze website <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/horizon-2020/agenda> vind je een overzicht van de trainingen die worden gegeven door RVO.

Call deadlines

HORIZON 2020 calls

Overview of most important HORIZON deadlines for calls 2017, 2018 and 2019; based on information per 9 November 2017 for more details go to the participants portal <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
Pillar I Excellent Science	
ERC	
ERC-2018-COG	15 February 2018 (<i>ERC Consolidator Grant CoG-2018</i>)
ERC-2017-ADG	30 August 2018 at 17.00hr Brussels local time (<i>ERC Advanced Grant AdG-2018</i>)
ERC-2018-SyG	14 November 2017 at 17.00hr Brussels local time (<i>ERC Synergy Grant SyG-2018</i>)
ERC-2018-POC	16 January 2018 18, April 2018 and 11 September 2018 (<i>ERC Proof of Concept Grant PoC-2018</i>)
FET	
Research infrastructures	
Marie Skłodowska-Curie	
H2020-MSCA-COFUND-2017	28 September 2017 at 17.00hr Brussels local time (<i>CALL: MARIE SKŁODOWSKA-CURIE CO-FUNDING OF REGIONAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL PROGRAMMES</i> Call identifier: H2020-MSCA-COFUND-2017)
H2020-MSCA-ITN-2018	16 January 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks MSCA-ITN-2018</i>)
MSCA-IF-2018	Foreseen opening 12 April 2018 foreseen deadline 12 September 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Marie Skłodowska-Curie Individual Fellowships MSCA-IF-2018</i>)
MSCA-RISE-2018	Foreseen opening 7 December 2017 foreseen deadline 18 April 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange</i> H2020-MSCA-RISE-2018)
MSCA-COFUND-2018	Foreseen opening 12 April 2018 foreseen deadline 27 September 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Co-funding of regional, national and international programmes</i> H2020-MSCA-COFUND-2018)
MSCA-NIGHT-2018	Foreseen opening 7 November 2017 foreseen deadline 13 February 2018 (<i>European Researchers' Night H2020-MSCA-NIGHT-2019</i>)
MSCA-ITN-2019	Foreseen opening 13 September 2018 foreseen deadline 10 January 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks MSCA-ITN-2019</i>)
MSCA-IF-2019	Foreseen opening 11 April 2019 foreseen deadline 11 September 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Marie Skłodowska-Curie Individual Fellowships MSCA-IF-2018</i>)

MSCA-RISE-2019	Foreseen opening 4 December 2018 foreseen deadline 3 April 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange H2020-MSCA-RISE-2019</i>)
MSCA-COFUND-2019	Foreseen opening 4 April 2019 foreseen deadline 26 September 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Co-funding of regional, national and international programmes H2020-MSCA-COFUND-2019</i>)
Pillar II Industrial leadership	
LEIT NMBP	
PPP	
LEIT ICT	
LEIT SPACE Earth Observation	
HORIZON 2020 DEDICATED SME INSTRUMENT	
Horizon2020 Prices	
Pillar III Societal Challenges	
Societal challenge 1 HEALTH	
SC1-BHC-15-2018 (RIA) two-stage	6 February 2018 foreseen deadline Second stage 4 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
SC1-BHC-2018 en SC1-HCO Single stage	10 April 2018 at 17.00 hr Brussels local time
SC1-BHC-2019 (RIA) two-stage	Foreseen opening 2 July 2018 foreseen deadline first stage 2 October 2018 foreseen deadline Second stage 9 April 2019 at 17.00 hr Brussels local time
SC1-BHC-2019 en SC1-HCO Single stage	Foreseen opening 2 July 2018 foreseen deadline 9 April 2019
Societal Challenge 2 FOOD	
H2020-SFS-2018-2020 call 2018 single-stage	13 February 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-SFS-2018-2020 call 2018 two-stage	deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-SFS-2018-2020 call 2019 single-stage	23 January 2019
H2020-SFS-2018-2020 call 2019 two-stage	deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
H2020-BG-2018-2020 call 2018 single-stage	13 February 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-BG-2018-2020 call 2018 single-stage	deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-BG-2018-2020 call 2019 single-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline 23 January 2019
H2020-BG-2018-2020 call 2019 two-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
H2020-RUR-2018-2020 call 2018 single-stage	13 February 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-RUR-2018-2020 call 2018 two-stage	deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-RUR-2018-2020 call 2019 single-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline 23 January 2019
H2020-RUR-2018-2020 call 2019 two-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
Societal Challenge 3 Energy	
H2020-LC-SC3-RES-2018 one-stage <i>RES-4, RES-11</i>	Foreseen opening 31 October 2017 foreseen deadline 23 August 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-LC-SC3-RES-2018 two-stage <i>RES-12, RES-13, RES-21, RES-28, RES-5, RES-6</i>	deadline first stage 31 January 2018 foreseen deadline Second stage 31 August 2018 at 17.00 hr Brussels local time

H2020-LC-SC3-2018-2020 ES-3, ES-4, ES-5, ES-7, RES-22, SCC-1	Foreseen opening 5 December 2017 foreseen deadline 5 April 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-LC-SC3-2018 CC-4, RES-2	Foreseen opening 5 December 2017 foreseen deadline 19 April 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-LC-SC3-2018-2020 EC-1, EC-2, EE-1, EE-10, EE-11, EE-13, EE-14, EE-14, EE-16, EE-2, EE-5, EE-6, EE-8, EE-9	Foreseen opening 25 January 2018 foreseen deadline 4 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-LC-SC3-2018 JA-1, JA-2	Foreseen opening 3 May 2018 foreseen deadline 11 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-LC-SC3-2018 NZE-2, CC-1, CC-2, CC-5, CC-6, NZE-1, NZE-3	Foreseen opening 3 May 2018 foreseen deadline 6 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
Societal Challenge 4 TRANSPORT	
Societal Challenge 5 ENVIRONMENT	
H2020-CLA-SC5-2018 two stage	deadline <u>first stage</u> 27 February 2018 foreseen deadline <u>Second-stage</u> 4 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-CE-SC5-2018 / SC5-2018 single stage	27 February 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-CE-SC5-2018 / SC5-2018 two-stage	deadline <u>first stage</u> 27 February 2018 foreseen deadline <u>Second-stage</u> 4 September 2018 at 17.00 hr Brussels local time
H2020-CLA-SC5-2019 two stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline <u>first stage</u> 19 February 2019 foreseen deadline <u>Second-stage</u> 4 September 2019
H2020-CLA-07-SC5-2019 single stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline 19 February 2019
H2020- CE-SC5-2019 / SC5-2019 single stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline 19 February 2019
H2020- CE-SC5-2019 / SC5-2019 two-stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline <u>first stage</u> 19 February 2019 foreseen deadline <u>Second-stage</u> 4 September 2019
Societal Challenge 6 SOCIETY	
Science with and for Society	
Cross-cutting activities (Focus Areas)	
Widening participation / WIDESPREAD	
H2020-WIDESPREAD-2016-2017	15 November 2017 at 17.00 hr Brussels local time (<i>Twinning Topic identifier: WIDESPREAD-05-2017</i>)

Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)

Overview of deadlines of most important public-public and public-private EC calls related to Horizon2020 based on information per 9 November 2017 for more details; go to participants portal <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
ERA-NET / ERANET-COFUND	
ERA-NET COFUND LEAP-AGRI http://www.leap-agri.com/	Call for Preliminary Proposals African European collaborative research on Sustainable Agriculture and Aquaculture and on Food and Nutrition Security Deadline Thursday, 15 June 2017, 14:00 CEST (CLOSED) and Mid-Dec 2017 (full proposals) http://www.leap-agri.com/index.php/2014-10-27-15-56-42/pre-proposal-submission
ERA-NET BiodivERsA and Belmonte joint call 'Scenarios of biodiversity	The Belmont Forum and BiodivERsA will launch a joint call on 'Scenarios of biodiversity and ecosystem services'. Foreseen opening in October 2017 , foreseen

and ecosystem services'. http://www.biodiversa.org/ and https://www.belmontforum.org/	closing date closing date in March 2018 . Foreseen deadline submission for pre-registration in December 2017 . http://www.biodiversa.org/1224 and https://www.belmontforum.org/
ERA-NET Bioenergy and ERA-NET COFUND Bioenergy Sustaining the Future (BESTF3) http://www.eranetbioenergy.net/jointcall12?menu_builder_edit_mode=on	12th Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET Bioenergy and 2nd additional Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET COFUND Bioenergy Sustaining the Future (BESTF3) Deadline for submission of pre-proposals: 16.01.2018, 13:00 CET Deadline for submitting full proposals 05 June 2018, 13:00 CEST
Joint Technology Initiatives	
Joint Programming Initiatives	
Overview websites running Joint Programming Initiatives	<ul style="list-style-type: none"> • A healthy diet for a healthy life (HDHL): http://www.healthydietforhealthylife.eu/ • Agriculture, food security and climate change (FACCE): http://www.faccejpi.com/ • Antimicrobial Resistance- The Microbial Challenge - An Emerging Threat to Human Health (JPI AMR): http://www.jpiamr.eu/ • Connecting Climate Knowledge for Europe (Clik'EU): http://www.jpi-climate.eu/home • Healthy and Productive Seas and Oceans (JPI-Oceans): http://www.jpi-oceans.eu/ • More Years, Better Lives - The Potential and Challenges of Demographic Change (JPI MYBL): http://www.jp-demographic.eu/ • Neurodegenerative Disease/Alzheimer's (JPND): http://www.neurodegenerationresearch.eu/ • Urban Europe - Global Urban Challenges, Joint European Solutions (Urban Europe): http://jpi-urbaneurope.eu/ • Water challenges for a changing world (Water-JPI): http://www.waterjpi.eu/ • Cultural Heritage a Challenge for Europe (Cultural Heritage): http://www.jpi-culturalheritage.eu/
JPI-FACCE SURPLUS second call http://facceturplus.org/	FACCE SURPLUS announces the launch of a second call for transnational research projects on "Small scale Biorefineries". The deadline for the submission of pre-proposals is March 7, 2017 (CLOSED) http://facceturplus.org/
JPI OCEANS Joint Call Impacts of Deep-Sea Nodule Mining http://www.jpi-oceans.eu/	Joint Call Impacts of Deep-Sea Nodule Mining http://www.jpi-oceans.eu/news-events/news/joint-call-pre-announcement-impacts-deep-sea-nodule-mining The deadline for the submission of pre-proposals is 1 November, 2017 12:00 CEST . https://epss-jpi-oceans.ptj.de/lw_resource/datapool/_items/item_168/annex_1_call_for_proposals.pdf
European Innovation Partnerships	

Other international calls

This list is a SELECTION of other international calls. The list was compiled on **9 November 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
02-05-2018	Deadline for step 2 proposals for the 2 Seas 5th call for proposals . Step 2 will be open 2 February 2018 until 2 May 2018 . http://www.interreg2seas.eu/en/news/call-4-open-1-december
02-05-2018	Deadline for step-1 proposals for the Interreg 2 Seas 6th call for proposals Step 1 of call 6 will open on 01 February 2018 and close on 02 May 2018 . http://www.interreg2seas.eu/en/content/call-proposals
March 2018	Foreseen deadline for full applications for the 5th call of Interreg Northsea . Call 5 will be open for full applications from January 2018 to March 2018 . Only approved expressions of interests will be invited to submit an application http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/programme-news/timeline-for-future-calls/
06-11-2018	Deadline for step-2 proposals for the Interreg 2 Seas 6th call for proposals Step 2 will open the on 08 August 2018 and close on 06 November 2018 . http://www.interreg2seas.eu/en/content/call-proposals

National calls

This list is a selection of open national calls. The list was compiled on **9 November 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
14-11-2017	Sluiting oproep Impuls voor zelforganiserende logistiek (TKI Dinalog via NWO financiering) De deadline voor het indienen van aanvragen is 14 november 2017, om 14:00 uur CE(S)T. https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/sgw/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek.html
30-11-2017	Sluiting Subsidieoproep Rubicon 2017-3 U kunt tot 30 november 2017, 14.00 uur uw aanvraag indienen via ProjectNet https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/rubicon/rubicon---zorgonderzoek-en-medische-wetenschappen/rubicon---zorgonderzoek-en-medische-wetenschappen.html
07-12-2017	Sluiting fase 2 NWO-TTW Perspectiefronde 2017-2018 De deadline voor fase 2 programma ontwerp is 7 december 2017 (14.00 uur). http://www.stw.nl/nl/perspectief
09-01-2018	Sluiting indiening uitgewerkte voorstellen NWO Vrije competitie geesteswetenschappen, ronde 2017 Aanvragers van geselecteerde vooraanmeldingen worden vervolgens uitgenodigd om hun uitgewerkte voorstel uiterlijk op 9 januari 2018, 14:00 uur CE(S)T in te dienen. . https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/vrije-competitie/gw/vrije-competitie.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/gw/gw-vrije-competitie---call-for-proposals/Call+for+Proposals+Vrije+Competitie+Geesteswetenschappen.pdf
30-01-2018	Sluiting indiening van het financieringsinstrument "Wetenschappelijke infrastructuur voor astronomie, informatica en wiskunde - Investerings NWO-middelgroot" De deadline voor het indienen van aanvragen is dinsdag 30 januari 2018, 14:00 uur (CET). https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/enw/wetenschappelijke-infrastructuur-voor-astronomie-informatica-en-wiskunde---call-for-proposals/Call_for_Proposals_WetenschappelijkeInfrastructuur_AIW_2017-2018_NL_final2.pdf en https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/enw/wetenschappelijke-infrastructuur-voor-astronomie-informatica-en-wiskunde/wetenschappelijke-infrastructuur-voor-astronomie-informatica-en-wiskunde.html
11-01-2018	Sluiting indiening voorstellen voor Partnership NWO Domain TTW-Holland Innovative Potato Proposals Proposals need to be submitted to NWO Domain TTW before Thursday January 11th, 2017, 14.00 CE(S)T http://www.stw.nl/nl/content/partnership-nwo-domain-ttw-holland-innovative-potato and http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Call%20Text_PS_HollandInnovativePotato.pdf
11-01-2018	Sluiting indiening vooraanmelding financieringsinstrument Samenhangende onderzoeksprojecten(NRO) . De sluitingsdatum voor het indienen van vooraanmeldingen is 11 januari 2018, 14:00 uur. https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten/samenhangende-onderzoeksprojecten.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten---call-for-proposals/Samenhangende+Onderzoeksprojecten+2018+-+Call+for+Proposals.pdf
18-01-2018	Sluiting NWO pilot programma Industrial Doctorates . De deadline voor het indienen van aanvragen is dinsdag 16 januari 2018, 14.00 uur CET. https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ttw/industrial-doctorates---call-for-proposals/20170922+Call+for+Proposals.+Industrial+Doctorates+NL.docx.pdf en https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ttw/industrial-doctorates/industrial-doctorates.html
10-02-2018	Sluiting programma Westerdijk Talentimpuls (NWO) . Aanvragen kunnen ingediend worden tot 10 februari 2018, 13:59 uur. http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/westerdijk-talentimpuls/westerdijk-talentimpuls.html
06-03-2018	Sluiting indiening uitgewerkte voorstellen voor NWO-oproep voor Onderzoekstalent voor uitmuntende studenten binnen de maatschappij- en gedragswetenschappen om promotieonderzoek te doen Sluitingsdatum uitgewerkte voorstellen: 6 maart 2018, 14.00u CET https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/magw/onderzoekstalent/onderzoekstalent.html
06-03-2018	Sluiting indiening van subsidieprojecten Subsidieoproep DoelmatigheidsOnderzoek – Open ronde 2019, Onderzoek naar de kosteneffectiviteit van interventies De deadline voor het indienen van subsidieaanvragen is 6 maart 2018, 14.00 uur via projectnet. https://www.zonmw.nl/nl/subsidies/openstaande-subsidieoproepen/detail/item/doelmatigheidsonderzoek-open-ronde-2019-onderzoek-naar-de-kosteneffectiviteit-van-interventies/
01-05-2018	Doorlopende indiening 2017-2018 TOP-Subsidies voor vrij onderzoek in astronomie, informatica en wiskunde, compartiment 1 In 2017-2018 kunnen aanvragen voor TOP-subsidies doorlopend ingediend worden tot 1 mei 2018 https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/top-subsidies/top-subsidies-voor-vrij-onderzoek/top-subsidies-voor-vrij-onderzoek---compartiment-1/top-subsidies-voor-vrij-

	<p>onderzoek-compartiment-1.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ew/top-subsidies-ew--call-for-proposals/EW_TOP_2018_Call_for_Proposals_NL_v2.0.pdf</p>
01-05-2018	<p>Doorlopende indiening 2017-2018 TOP-Subsidies voor vrij onderzoek in astronomie, informatica en wiskunde, compartiment 2 In 2017-2018 kunnen aanvragen voor TOP-subsidies doorlopend ingediend worden tot 1 mei 2018 https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/top-subsidies/top-subsidies-voor-vrij-onderzoek/top-subsidies-voor-vrij-onderzoek---compartiment-2/top-subsidies-exacte-wetenschappen-voor-vrij-onderzoek-compartiment-2.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ew/top-subsidies-ew--call-for-proposals/EW_TOP_2018_Call_for_Proposals_NL_v2.0.pdf</p>
17-05-2018	<p>Sluiting fase 3 NWO-TTW Perspectiefronde 2017-2018 De deadline voor fase 3 programma voorstellen kunnen vervolgens tot en met 17 mei 2018 (14.00 uur) worden ingediend. http://www.stw.nl/nl/perspectief</p>
03-07-2018	<p>Sluiting indiening uitgewerkte projectvoorstellen financieringsinstrument Samenhangende onderzoeksprojecten(NRO). De sluitingsdatum voor het indienen van uitgewerkte voorstellen is 3 juli 2018, 14:00 uur. https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten/samenhangende-onderzoeksprojecten.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/nro/samenhangende-onderzoeksprojecten---call-for-proposals/Samenhangende+Onderzoeksprojecten+2018+-+Call+for+Proposals.pdf</p>

Regional calls

This list is a selection of regional calls. The list was compiled on **9 November 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
17-11-2017	<p>Sluiting sixth call for projects for Interreg North-West Europe Programme call for project proposals will be open from the 16th of October to the 17th of November 2017 http://www.nweurope.eu/news-events/latest-news/get-ready-for-the-sixth-call-for-projects-open-from-1610-to-1711/</p>
31-12-2017	<p>Sluiting Zeeuwse regeling voor kennis- en innovatienetwerken Aanvragen kunnen vanaf 1 juli tot en met 31 december 2017 worden ingediend. https://www.zeeland.nl/sites/zi-zeeland/files/campus_zeeland_ondersteunt_organiserend_vermogen_van_kennis-_en_innovatienetwerken_met_subsidie.pdf</p>
28-02-2018	<p>Sluiting aanvraag voor grote R&D samenwerkingsprojecten: Algemene. Indiening mogelijk vanaf 3 oktober 2017 tot en met 28 februari 2018 beoordeling volgens de first come, first serve systematiek. De openstelling voor Grote R&D samenwerkingsprojecten: Koolstofarme innovatie is van 7 november 2017 tot en met 28 februari 2018. http://www.op-oost.eu/Grote-R-amp-amp-D-projecten-Algemene-Innovatie-(3_3)</p>
28-02-2018	<p>Sluiting aanvraag voor Grote R&D samenwerkingsprojecten: Koolstofarme innovatie Indiening mogelijk vanaf 7 november 2017 tot en met 28 februari 2018 beoordeling volgens de first come, first serve systematiek http://www.op-oost.eu/7358-Regelingen-2017/Grote-R-amp-amp-D-projecten-Koolstofarme-innovatie-(3.3).html</p>
28-02-2018	<p>Stimuleren proeftuinen (3.4) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018 http://www.op-oost.eu/7358-Regelingen-2017/Stimuleren-proeftuinen</p>
28-02-2018	<p>Stimuleren clusters en netwerken (3.5) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018. http://www.op-oost.eu/Stimuleren-clusters-en-netwerken</p>

About the EU office

Wageningen International EU office provides, in close collaboration with Science Group liaison officers, information and support on fund raising, proposal writing and project management. The helpdesk can supply you with information on specific national and international programmes and funding schemes, best practices and templates.

Rooted in the former EuropaDesk that focused mainly on EU funding mechanisms, the services were broadened to include other international funding schemes as well as national and regional subsidies. Our approach is demand-driven. We look for tailor-made solutions, liaise with regional and institutional account managers, National Contact Points and EU officers and can support project coordinators for example with contract negotiations and audits.

The EU office is committed to provide advice in the whole process from proposal development to project execution and beyond. Whether you are looking for consultancy with regard to fund raising and proposal writing, are seeking dedicated support in developing (inter)national strategic initiatives, or are looking for advice on legal, financial or other project management related subjects.

Contacts

EU office Contacts:

Peter Jongebloed	Contact point ASG, SSG, RIKILT, Wageningen Bio veterinary Research, Wageningen Marine Research	0317 486876	Peter.Jongebloed@wur.nl
Christianne Marcelis	Contact point PSG	0317 480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Vanya Simeonova	Contact point ESG	0317 485978	Vanya.simeonova@wur.nl
Jaap Richter Uitdenbogaardt	Contact point financial and legal matters, and People programme	0317 486141	Jaap.RichterUitdenbogaardt@wur.nl
Reynout Hana	Contact point legal matters	0317 485857	Reynout.Hana@wur.nl
Rene van Ree	Contact point AFSG	0317 480710	Rene.vanree@wur.nl

Science Groups Liaison Officers:

Hans Spoolder	Wageningen Livestock Research	0317-480652	Hans.Spoolder@wur.nl
Gerda Bakker	ASG department	0317-483382	Gerda.bakker@wur.nl
Chris van Tongeren	ASG department	0317-483835	Chris.vantongeren@wur.nl
Ruben Spreeuwiers	ASG department	0317-484814	Ruben.Spreeuwiers@wur.nl
Tender Support Unit	ESG	0317-477768	tendersupportunit.esg@wur.nl
Jos Teunissen	AFSG	0317-485313	jos.teunissen@wur.nl
Maryvon Noordam	RIKILT	0317-480295	maryvon.noordam@wur.nl
Ingeborg Oude Lansink	SSG departement	0317-486063	Ingeborg.OudeLansink@wur.nl
Luc van Hoof	Wageningen Marine Research	0255-564646	Luc.vanhoof@wur.nl
Christianne Marcelis	PSG	0317-480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Oscar van Rootselaar	SSG department	0317-482266	oscar.vanrootselaar@wur.nl
Wim van der Poel	Wageningen Bio Veterinary Research	0320-238383	Wim.vanderPoel@wur.nl
Ineke van Driel	SSG departement	0317-485656	Ineke.vanDriel@wur.nl
Judith Battjes	Wageningen Economic Research	070-3358188	Judith.battjes@wur.nl
John Hollands	SSG-CDI	0317-486859	John.hollands@wur.nl

Disclaimer

Effort has been made to present all information accurately. However, no liability is accepted for any inclusions or advice given or for omissions for the publication. Hyperlinks are provided as a convenience to the user. The EU office is not responsible for the contents of any information provided by outside sites through these links. As the information in Subsidy and Innovation News can only be a selection, the EU office is happy to receive further and updated information for distribution. Subsidy and Innovation News is an online newsletter published at least twenty times a year. The newsletter is published on the International Helpdesk web site <https://www.intranet.wur.nl/en/research-education/internationaal/fondsen/Pages/EU%20Office.aspx>. You can register for receiving notifications when a new issue is published by sending an email to peter.jongbloed@wur.nl with 'Registration for Subsidy and Innovation News' in the subject.